

གངས་ཅན་དུག་མཚོ་ད། ༡༩༩༥

གདོང་དམར་བའི་སྤྱི་ནང་བར་གསུམ།

སྤྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ།

བཀའ་མིའ་ཚོས་སྤྱི་དང་དེས་དོན་སྤྱི་པོའི་དཔེ་ཚོགས་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་ཚན།

མཚན་བྱང་།

གདོང་དམར་བའི་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ།

མཇེད་པ་པོ། ལྷོང་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚོ།

བོད་གྱུལ་ལོ། ༡།༧༩༠ ཕྱི་ལོ། ༡༠༡༣ ལོར་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་

ཕབ།

བཀྲ་ཤིས་ཚོས་སྒྲིང་ངེས་དོན་སྒྲིང་པོའི་དཔེ་ཚོགས་ཞིབ་

འཇུག་སྡེ་ཚན།

གཙོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཚུང་།

སློབ་སྟོན་པ། མཁས་དབང་བདེ་ལེགས་རབ་གྱུས།

མཁན་པོ་ཚུལ་བྲིམས་དར་གྱུས།

གཙོ་སྒྲིག་པ། བེ་རི་རིག་པའི་དོ་རྗེ།

བོད་རྒྱལ་ལོ། ༢༡༣༩ ཟ࿍ེ་ལོ། ༢༠༡༢ ལོར་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་

ཕབ།

ནང་པའི་ཚོས་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཚོས་སྒྲིང་།

དབང་ཚད།

དེབ་འདིའི་དབང་ཚད་ཚོུམ་པ་པོ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ཚོས་
སྒྲིང་རིག་མཛོད་དྲ་བར་ཡོད་པས། ཚོག་མཆན་མེད་པར་
བསྐྱུར་དཔར་དང་སྐྱུར་བཅོས་སོགས་བྱེད་མི་ཚོག་པ་རྒྱལ་
རྒྱུའི་དཔེ་དེབ་བྲིམས་ལྷགས་ལྟར་ཡིན།

འབྲེལ་བ་བྱེད་ཡུལ།

Tashi Choeling Buddhist Center

1889 Fiddlestick Ln

Charlottesville, VA 22903 USA

Email: knd1@tcbc.org

Email: tcbc@tcbc.org

Website: www.tcbc.orgwww.rigzod.org

ཆེད་བརྗོད།

ཉེ་བའི་དུས་རབས་ནང་སློབ་གཞུ་བོར་གནས་ཤིང་སློབ་གྲོས་གྱི་
ལོར་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས། ང་ཚོ་མིའི་
རིགས་འདིའི་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ཐད། སྤྱི་དངོས་པོའི་
དགོས་མཁོ་ལས་ནང་བསམ་སློབ་དགོས་མཁོ་གལ་ཆེན་དུ་
མཐོང་ནས། འདོད་རྗེས་ཅན་གྱི་དངོས་གཙོ་སྤྱོད་བའི་ལྟ་
ལུགས་དང་། རེས་འཛོག་ཅན་གྱི་ཚན་རིག་གི་ལག་རྩལ་
ཁྱབ་འཕེལ་གྱི་ཁོར་ཡུག་ལས་ཡོངས་སུ་བརྒྱལ་ཏེ། བོད་
གྱི་ནང་བསྟན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ། ཚད་ངེས་ཅན་
གྱི་ཐོག་ནས་དོ་སྣང་དང་གདེངས་འཛོག་བྱེད་བཞིན་པའི་
སྐབས་འདིར།

ང་ཚོ་གཞན་པོར་གྱི་ཐུགས་རྗེ་དང་བྱམས་སེམས་གྱི་ཞི་

བདེས་བྱུགས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་གཏམས་པའི་སྟོན་པ་སངས་
རྒྱལ་གྱི་རྗེས་འཇུག་དགུས་མ་ཞིག་གི་དོས་ནས། རི་སྐད་
དུ། “མ་དར་བ་རྣམས་སུ་དར་བར་བྱེད་ཅིང་། དར་
བ་རྣམས་དག་ཅིང་འཕེལ་བ་དང་། ཉམས་པ་རྣམས་
གསོ་རུས་པར་གྱུར་ཅིག” ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་
པ་མཚོག་དེའི་བསྟན་པའི་སྟིང་པོའི་སྟིང་པོ། ཐེག་པ་
ཐམས་ཅད་གྱི་མཐར་ཐུག་ དེས་དོན་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་
རིང་ལུགས་ལས་བརྒྱམས་པའི་ཆེས་དོ་མཚར་མད་དུ་བྱུང་
བའི་ལེགས་བཤད། དེས་དོན་མདོ་བཅུ། སྟིང་པོའི་
མདོ་ལྷ་སོགས་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་འགྲེལ་
བ་སྐོར་གསུམ། ད་དུང་བསིལ་སྟོངས་ཀུན་མཁྱེན་རྟོན་
པ་བཞི་ལྟར། རྗེ་བཅུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྒྱ་ར་རྒྱ་
ཐ། ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྗེ། ཀུན་མཁྱེན་སྟོང་ཆེན་
རབ་འབྱམས། འཇམ་མགོན་སྐྱ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་
སོགས་འཇམ་སྟིང་རྗེལ་པོའི་ཕྱོད་དུ་ཉི་ཟླ་ལྟར་ཡོངས་སུ་
གྲགས་པའི་འཕགས་བོད་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་

པའི་གསུང་རབས་ཁག རྗེས་དོན་སྟོང་པོའི་དཔེ་ཚོགས་
{ ཞེས་པའི་ཚན་རྩལ་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་སྟེགས་བུར་བཀོད་
དེ། འདོད་དང་ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་
ཤེས་ལྡན་མི་སྣའི་གཙོ་བོ། བོད་དང་བོད་ཡིག་ལ་དགའ་
བའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལྷག་བསམ་མཚོན་པའི་ལེགས་སྐྱེས་སུ་
སྦྱུང་བ་ཡིན།

དཔེ་ཚོགས་འདིའི་མ་ཡིག་ཁག་ཅིག་དཔེ་རྟོག་དཀོན་
རིགས་ཡིན་སྟབས། མ་དཔེ་ལ་ལ་རྟོག་རྩལ་དུ་སོང་བས་
ཡི་གེ་མི་མཐོང་བ་དང་། མ་དག་པ་ཡང་གང་འཚམ་
འདུག་པས། ཡི་གེ་མ་དག་པ་རྣམས་སོར་བཞག་བྱས་
ཏེ་གྲུག་རྟགས་འདིའི་ལྷན་དག་བཙོན་བྱས་པ་རྣམས་
བཀོད་ཅིང་། ད་དུང་གཞུང་གི་མཚན་བུ་རྣམས་ཀྱང་
གོང་བཞིན་རྟགས་དེའི་ནང་བཞག་ཡོད།
འདིར་དམིགས་གྱིས་ལྷུ་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ང་ཚོའི་རུས་
བསྟུན་གྱིས་ལྷུས་དག་ཐེངས་འགར་བྱས་ཤིང་། ལྷོག་
བདེའི་ཆེད་ས་བཅད་རྒྱས་པ་གསར་བསྐྱེགས་ལྷུས་ཡོད་

མོད། ང་ཚོར་འདིའི་ཐད་ཉམས་སྦྱོང་ཞན་པ་དང་

། ཇུས་ཚོད་ཤིན་ཏུ་དགོན་པའི་དབང་གིས། ང་ཇུང་

སྒྲིན་དང་འོར་འབྲུལ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་གདོན་མི་བྱ་

བས། ཤེས་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྷགས་ཀྱིས་དགོངས་ཚུལ་

ཐད་ཀར་གསུང་ན། ང་ཚོས་འབྲུལ་ཏུ་བསྐྱུར་ཞིབ་དང་

དག་བཅོས་ཞུ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་ཡོད།

གང་ལྟར་སྤྱི་ནང་གི་མཐུན་རྐྱེན་ཅུང་འཛོམས་པའི་

གོ་སྐབས་ཐུང་ཐུང་ཞིག་ཐུང་བ་དེ་དམ་འཛིན་བྱས་

ནས། དཀའ་བ་དང་སྤངས་ཀྱིས་སྐབས་བདེའི་འབྲུལ་

དེབ་སྐྱ་མང་དེབ་གཟུགས་སུ་བཟོ་བསྐྱུན་བྱས་ཏེ། རིག་

མཛོད་དྲ་བའི་ངོ་མཚར་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བསྐོད་ནས། བྱིང་

ཚོར་རིན་མེད་ཏུ་སྦྱུལ་བ་ལགས་ན། ཇུས་རབས་འདིར་

ཕན་ཚུབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ལེགས་བཤད་

འདི་དག་ལ་ཞིབ་དཔྱད་དང་། བྱགས་དམ་ཉམས་བཞེས་

སྒྲིན་མེད་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་བཅས།

ངས་དོན་སྦྱིང་པའི་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་སྤྱིག་པ་བེ་

རི་རིག་པའི་དོ་རྗེས། བོད་རྒྱལ་ལོ། ༢༡༣༥ བོད་
ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ ཟླ་ལོ་ ༢༠༡༡ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༤ ཉིན།

མཛད་དཔ་པོ་མཚམས་ལྗོད།

། ། དེང་རབས་བོད་ཀྱི་གྲ་བཅུན་སློབ་གསོ་བ་
དང་ཚུམ་པ་བོ་གྲགས་ཅན་སྡོང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་
ནི། 1974 ལོར་སི་ཁོན་རྩ་བར་སྐྱེས། སློབ་ཚུང་མཐར་
ཕྱིན་རྗེས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་སློ་མང་དགོན་ཆེན་གྱི་ཚོགས་
གྲུ་ཏུ་ཞུགས། ལོ་བཅུ་ལྷག་ལྷག་ལ་ཚོགས་དང་ཚོས་གྲུ་
ཆད་མེད་དུ་ཐེབས། གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་སོགས་
དགོན་པའི་ཚོགས་འདོན་དང་བཅའ་བཟོ། ཐིག་རྒྱལ་
ཚོན། དབྱངས་བར་རྟ་སོགས་ཞིབ་རྒྱས་སུ་བསྐྱབས་རྗེས་
སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་དམུ་དགེ་བསམ་གཏན་སོར་བཤེས་
མཁས་པ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྐྱགས་རིག་གནས་ཀྱིས་

བརྟུན་པའི་གཞུང་ལུགས་དུ་མར་སློབ་གཉེར་གཤམ་མ་
བྱས། དགེ་འདུན་པ་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་ལ་ཉེ་བའི་དབུས་སུ་
བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཡོངས་རྫོགས་སློབ་རྒྱུགས་སུ་སྦྱུང་
བས་ཨང་དང་བོའི་གསེར་གྱི་རྟགས་མ་ཐོབ།

སྤྱི་ལོ་1993ལོ་ནས་སླ་བྱང་བཟུ་ཤེས་འབྲིལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་
ཚུམ་རམས་པ་རྗེ་བསམ་འགྲུབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ངེས་དོན་
དུན་དབང་དུ་མའི་སྐྱེན་སྲུང་སྦྱ་དང་ཚད་མ། བང་དོན་
རིག་པ། ཚུམ་དཀར་ནག་སོགས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་དབང་
ལུང་མན་ངག་གི་སྐོར་མང་དུ་གསལ།

སྤྱི་ལོ་1995ལོ་ནས་གངས་རྒྱུངས་ཤེས་རིག་ནོར་བུའི་སློབ་
སྦྱིང་ཆེན་མོའི་དགེ་ཆན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་བཞིན་
ཐེབས་ཏེ་ད་བར་དུ་འཆད་བྲིད་གྱི་ལས་ཁོ་ན་གཉེར་བས་
ཀུན་སྦྱོང་ལེགས་ལ་ཤེས་རིག་གིས་སྦྱག་པའི་བུ་སློབ་སྟོང་
ཕྱག་རྣམས་བསྐྱེད་བསྐྱིངས་བྱས། ད་ཉུ་སློབ་སྦྱིང་ངེའི་རྒྱང་
འཛིན་དགེ་ཆན་དང་སློབ་གཙོ་གཞིན་པའི་འགན་བཞེས་
ཡོད། དབྱུང་དབྱུན་གྱི་ངལ་གསོའི་སྐབས་སུ་དགོན་སྡེ་

བཅུ་ཕྱག་ཙམ་ལ་འཆད་བྲིད་དུ་ཕེབས་ཤིང་གཅིག་སྒྲིལ་
རྫོང་ཁང་སར་དགོན་དང་ལྷུང་མཆུ་རྫོང་ཁང་དམར་
དགོན་གཉིས་ལ་ལོ་ལྟར་ཆད་མེད་དུ་དཔེ་བྲིད་གནང་
བཞིན་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་1995ལོ་ནས་ཁོང་དང་གྲ་བཅུན་སྟན་ངག་པ་ཨམར་
མའི་དགའ་བ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐྱེར་གཉེར་
དུས་དེབ་ཐོག་མ་གྱུར་ཀྱམ་རྩུན་པོ་ཞེས་པའི་ལོ་དེབ་ཅིག་
གསར་སྤེལ་གནང་སྟེ་ཚོམ་པ་བོ་སྟོང་ཕྱག་ལྷག་ཅིག་གི་
ཚོམ་ཡིག་ཆེད་བཀོད་དང་གསར་སྤྱེས་སྐྱུག་ཐོགས་པ་དུ་
མ་བསྐྱེད་བསྐྱེདས་བྱས་པས་བོད་ཀྱི་ཚོམ་རིག་འཕེལ་རྒྱས་
ཐད་ལ་བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག།

སྤྱི་ལོ་2004ལོར་རྩ་བ་ལྷུལ་ནས་མཁས་དབང་དམུ་དགེ་
རིན་པོ་ཆེའི་རྗེས་དྲན་དང་འབྲེལ་ཏེ་གྱུར་ཀྱམ་རྩུན་པོའི་
ཚོམ་རིག་བྱ་དགའི་ཚོགས་ཆེན་དུ་ཞིང་ཆེན་སོ་སོ་ནས་མི་
སྣ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་བསྐྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཚོམ་རིག་བཅོ་སྐྱོང་གི་
ཐད་ཞབས་སྤེལ་དྲོན་མོ་ཞིག་བསྐྱབས། མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་

སྒྲོབ་གྲུ་ཆེན་མོ་སོགས་བོད་ཁུལ་གྱི་སྒྲོབ་གྲུ་ཆེས་མང་བོ་
དང་བརྟན་འཕྲིན་ཁང་དང་རྒྱུ་བསྐྱུགས་ཁང་དག་གིས་
གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་བཞིན་ཉེ་བར་མཁོ་ཞིང་དུས་སུ་
བབས་པའི་འཆད་བྲིད་ཡང་ཡང་གནང་བས་དགེ་སྒྲོབ་
དང་ཉན་མཁན་གཞན་དག་གི་དགའ་བསུ་ཚད་མེད་ཐོབ།
སྒྲུ་སྒྲིབ་ཤེས་རིག་ལོར་བུའི་སྒྲོབ་སྒྲིབ་ནས་བོད་ཡིག་རྒྱུ་
འཛིན་དགེ་ཚན་གྱི་འཛིན་གྲུ་ཐེངས་བཞིར་བསྐྱབས་པར་
འཆད་བྲིད་དགེ་ཚན་གྱི་འགན་ཁུར་ཞིང་སྒྲི་ལོ་2007ལོར་
མ་ཡུལ་རྩ་བ་ནས་གཟུང་འཁོར་གཉིས་ཙམ་ལ་དགེ་ཚན་
གསོ་སྦྱོང་འཛིན་གྲུ་ཞིག་བསྐྱབས་པར་དགེ་སྒྲོབ་བཞི་བརྒྱ་
ལྷག་འཆད་བྲིད་ལ་ཞུགས་པས་རྩ་བའི་སྒྲོབ་གསོར་ཕན་
འབྲས་སྒྲུ་མེད་ཐོན་ཞེས་ཀུན་གྱིས་སྒྲིབ་བཞིན་ཡོད། ད་
བར་དུ་སྒྲོབ་གྲུ་དང་དགོན་སྡེ། རྫོང་དང་སྡེ་བ་སོགས་བརྒྱ་
ལྷག་ལྷག་ཅིག་གིས་གདན་འདྲེན་ལྟར་དུས་སུ་འཆད་
བྲིད་ལ་ཐེབས་པས་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་གྱི་ཕན་བསྐྱེད་
ཐོབ་ཅེས་སྒྲི་ཚོགས་ཁྲིད་ན་སྒྲིབ་།

བཅུམས་ཚོས་ཀྱི་སྐོར་ལ་སྟོན་ཚེ་ལེགས་བརྟམ་དུས་
རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སྤྱིར་གཏམ་དང་། ར་ཡུལ་སྒོ་
མང་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཆེན་མོ། ཤིང་བཟའ་པའ་
ཆེན་གྱི་ཉོགས་བརྗོད། མཛོད་དག་གི་སྤྱིར་བ་དགོན་གྱི་
གི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་པ། ལམ་ལུགས་དང་སྟོན་དུ་བྱིས་སྤྱུམ་ཉལ་ས་
དག་གསུམ་གྱི་བྱིང་ཐབས་དང་བྱུང་ཚོས་ལས་འབྲས་
ཉེ་བོད་གྱི་སྤྱི་སྐོར་གྱི་བ། ལྷག་ཚེ་སྐོར་ཆའི་ལང་ཚོ།
བོད་གྱི་ཡི་གའི་སྤྱི་རྣམ་སྒོ་གསལ་འཇུག་དོགས་གྱི་རྒྱར་
འདེབས་སྤོང་བུན་དག་གི་སྤེ་མིག་སྟོན་འགྲེལ་ཡང་གསལ་
སྐོར་མཛོད་གྱི་རྒྱར་རྒྱན་དག་རིག་སྤྱི་འབྲུལ་འབྲུགས་པའི་
ལྷགས་ལྷ། བཅོས་མིན་སེམས་གྱི་འཕར་སྐོར། ཤར་འོད་
དགོན་གྱི་གདན་རབས། བོད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་
ཐེར་དཀར་བོའི་མཆན་འགྲེལ་དཔྱད་སྟོན་སྐོར་བའི་འབབ་
སྤོགས། ཡང་དག་པའི་སྤོབ་གསོ། བོད་གྱི་སྐོར་ཚེས་
རིག་པའི་བྱུང་འཕེལ། སྐོར་ཚེས་ཀྱི་འཇུག་ཚོར་བུའི་
སྤོན་འགྲོའི་འགྲེལ་བ། རྣམ་ཚེས་ལས་སྤོན་འགྲོའི་སྐོར་

གསལ་བར་བཤད་པ་བཅས་པོད་བཅུ་ལྷག་དཔར་བསྐྱུན་
བྱས་ཟིན་ཅིང་། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་དང་དེའི་རང་
འགྲེལ། ལྷན་ཚུལ་ལྷ་ཉིག་སྤྲུལ་བསྐྱུ་བ། བཤེས་སྤྱིང་རྒྱས་
བཤད་སོགས་པོད་བཅུ་ལྷག་ལྷག་ད་དུང་དཔར་བསྐྱུན་
བྱེད་རྒྱུར་ལྷག་ཡོད།

གཞན་དཔུང་ཚུལ་དང་ལྷན་ཚུལ། ལྷག་ཚུལ། འབྲེལ་
གཞུང་། ལྷ་ཚོགས་སྤྱིང་བརྗོད་སོགས་ཚུལ་ཡིག་སྤྱིང་ལྷག་
ལྷག་ཅིག་བྲིས་པ་ལས་འགའ་ཤེ་ཡིག་རིགས་གཞན་དུའང་
བསྐྱུར་ཡོད། ཁོང་གིས་ཚུལ་སྤྱིག་བྱས་པའི་དཔེ་ཆ་བཅུ་
ལྷག་ལྷག་མཆིས། རྒྱལ་ཡོངས་སྤེངས་གཉེས་པའི་གངས་
རྒྱན་ཉགས་མའི་ཚུལ་ཡིག་གསར་ཚུལ་གྱི་གསེར་གྱི་ཉགས་
མ་དང་། ལྷལ་བྱུང་དག་ཀུན། ལྷལ་བྱུང་ཚུལ་པ་པོ་སོགས་
ཞིང་ཆེན་དང་ལྷལ་རིམ་པའི་བྱ་དགའ་ཆེ་ཆུང་བཅུ་ལྷག་
ལྷག་ཙམ་སྤོབ་སྤོང་། ད་ལྟོའང་སྤྲུལ་བཞིན་མི་རིགས་སྤོབ་
གསོའི་བྱ་བཞག་དང་ཚུལ་རིག་འཕེལ་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་ཆེད་
དུ་བྱགས་བྲེལ་ཤིན་དུ་ཆེའང་སྤོག་པ་པོ་དག་གི་སེམས་ཀྱི་

གསོས་སྒྲན་དུ་གྱུར་བའི་ཚཱ་ཡིག་སྒྲ་ཚོགས་ཆད་མེད་དུ་
སྤེལ་བཞིན་ཡོད་དོ། །

བརྗོད་གཞི།

གདོད་དམར་བའི་སྤྱི་ནང་བར་གསུམ།

གསལ་བཤད།

-----སྤྱི་ལོ་༢༠༡༠ལོར་གངས་སྤོངས་ཤེས་རིག་ཚོར་བུའི་སློབ་
སྤྱིང་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་མོ་སྤོང་ཡོན་ཏན་གྱི་
མཚོ་མཚོག་ལྷ་སར་ཐེབས་ཆེ་པོ་ཏེ་ལའི་ཚོས་གྲོགས་བླ་
ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་དོ་དམ་མི་སྒྲ་ཁག་དང་། གཞན་བོད་
སྐད་བོད་ཡིག་ལ་དགའ་ཞེན་ཡོད་པའི་གཞོན་ལུ་འགར་
གནང་བའི་གཏམ་བཤད།

པོ་ཏ་ལའི་ཚོས་གོགས་དུ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོམ་སྒྲིག་པས་འོད་
འཁོར་ལས་བཟུས།

ཚོགས་སྐྱོར་དང་ཡིག་ནོར་སོགས་ལ་འཆད་བྲིད་པས་བཟོ་
བཅོས་བྱས་ཡོད། །

གསུང་བཤད་དངོས།

ཡ་ལགས། ད་ཚང་མ་འཛོམས་ཚར་ཡོད་ན་བཤོ་སྐྱོང་
གི་འགོ་འཛིན་རྒྱ་བྱེད། ཐོག་མར་ངས་རང་ཉིད་དོ་སྚོད་
ཅིག་བྱས་ན་འགྲིག་རྒྱ་རེད། རྒྱ་མཚན་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣ་རེ་
འགའ་མ་གཏོགས་བྲིད་རྣམ་པའི་ནང་ནས་མང་པོ་ཞིག་
གིས་ང་དོ་ཤེས་རྒྱ་མ་རེད། ཨ་མདོ་ནས་ཡོང་བའི་གྲུ་བ་ཆ་
མེད་རྒྱས་མེད་ཅིག་གིས་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་ནས་གང་བྱུང་དུ་

གཏམ་སྒྲིང་བྱས་ན་དེ་འདྲའི་འོས་འཚམས་ཤིག་ཡིན་མིན་
མི་ཤེས་ཀྱང་། ཚོས་གྲོགས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དོ་དམ་པ་ཚོས་
ནན་བསྐྱུལ་དོ་བཟོག་མ་རུས་པ་ཡིན། ཡང་གཅིག་བཤད་
ན་ཚོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐྱམ་པོས་མང་བཏིང་ཞིང་སྡེ་
སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་གངས་ཅན་བོད་
པའི་ཚོས་རིག་སྲིད་གསུམ་གྱི་ཉེ་གནས་ཆེན་པོ་འདི་ནས་
མདོ་དབུས་གཉིས་འཛོམས་ཀྱི་སར་གྲུ་རྒྱུང་ངའི་སེམས་ཀྱི་
རང་མདངས་སྟོན་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་བྱུང་བ་ལ་གཞོན་
མི་བྱབ་པའི་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ནས་ཡོད། རྒྱལ་མོ་
སྡེབ་སྐྱོད་འཛིན་མདོ་རྩ་ཡུལ་སྡོ་མང་དགོན་ཆེན་གྱི་གྲུ་
བཙུན་དགུས་མ་ཞིག་ལས་སྐྱེས་པའི་དགེ་བཤེས་གྲགས་
ཅན་སོགས་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མིན། ངའི་དགོན་པ་དེ་ཀུན་
མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྐྱེ་འབྱེད་གཉིས་པ་རྗེ་
བཙུན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་བྱུག་འདེབས་གནང་བ་
ཞིག་ཉེ་ད་བར་དུ་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། བྱུག་
མཐའ་རི་བོ་དགེ་ལྷགས་པ་ཡིན། ད་ཉེ་གྲུ་བཙུན་སྲོང་ལ་

ཉེ་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་རྒྱུད་སྟོང་གྲ་ཚང་དང་མཚན་ཉིད་གྲ་
ཚང་གཉིས་སུ་སྦྲེས་ཡོད། རྒྱུད་སྟོང་གྲ་ཚང་གི་སྤྱད་ལེན་ནི་
པོ་ཏ་ལའི་རྣམ་རྒྱལ་གྲ་ཚང་གི་སྤྱད་ལེན་དང་གཅིག་ཡིན་
ཞེས་བཤེས་གཉེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས་སྦོས་པས་གཏམ་
སྒྲིང་འདི་ཚོར་རྗེས་སྤྱན་ལའང་རྣམ་པ་ཚོར་སྤྱད་ལེན་
སོགས་ཀྱི་སྟོར་ནས་དྲི་བ་རེ་འགའ་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད། རྒྱུད་སྟོང་གྲ་
ཚང་ལ་སྤྱད་ལེན་གྱི་འཆད་ཉན་ཡང་ལེགས་པོ་ཚུགས་སྟེང་།
མཚན་ཉིད་གྲ་ཚང་ལ་བཀའ་པོད་ལྟེན་འཆད་ཉན་ཏ་ཅང་
ལེགས་པོ་ཡོད། མདོ་སྤྱད་ལེན་ལྟེང་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་སྡེ་ཆེན་
པོ་འདི་ནས་ངས་རང་སྟོན་སྟོགས་ཚོད་ཀྱིས་སྟོབ་གཉེར་
སྤྱན་བུ་ཞིག་བྱས་རྗེས་མདོ་སྤྱད་བསྟན་པའི་འབྲུང་གནས་
སྤྱི་བྱང་བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་སོང་སྟེ་སྤྱི་ཚིས་སོགས་ཐ་སྤྱད་
རིག་གནས་ཀྱི་སྟོར་དང་སྟོ་ཉགས་སོགས་གཞུང་གི་སྟོར་ལ་
བག་ཆགས་རྒྱུང་ཅོམ་བཞག
སྤྱི་ལོ་༡༩༧༥ལོར་སྤྱི་མ་དང་སྟོབ་དཔོན་རྣམ་པའི་བཀའ་
ཉེར་གངས་སྟོངས་ཤེས་རིག་ནོར་བུའི་སྟོབ་སྒྲིང་གི་དགོ་

ཆན་རུ་འགོ་དགོས་བྱུང་། སྐབས་དེར་ང་ལ་དགེ་ཆན་
བྱེད་པའི་ཡོན་ཚད་དང་སེམས་འདུན་གཉིས་ཀ་མེད་
མོད། སློན་གྱི་ལས་དབང་བེད་བ་དེ་ངོ་མ་ཡ་མཚར་བ་
དང་སློག་རུ་མེད་པ་ཞིག་རེད། ད་བར་རུ་སློབ་སྦྱོང་དེ་
དང་ཁ་འབྲལ་མ་སློང་ལ་འབྲལ་འདོད་ཡང་མེད་པ་ཞིག་
ཆགས་སོང་། བངས་སློངས་ཤེས་རིག་ནོར་བུའི་སློབ་སྦྱོང་
གི་གྲགས་སྟོན་ད་ཉླ་གང་སར་བྱབ་བཞིན་ཡོད་པས་ངས་
ངོ་སློང་མ་བྱས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་བྱིད་ནམ་པས་གནས་ཚུལ་
གསལ་བོ་མཐུན་ཚོད་རེད། གཞན་ཆེད་རུ་ངོ་སློང་ལྷ་རྒྱ་
ཞིག་ལ། སློལ་ལོ་༡༩༩༥ལོ་ནས་སི་ཁོན་མངོད་དགེ་སྟག་ཚ་
དགོན་གྱི་ཚོམ་པ་བོ་གྲགས་ཅན་ཨར་མའི་དགའ་བ་རྒྱ་
མཚོ་ཚང་དང་དེད་གཉིས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐྱེར་གཉེར་རུས་
དེབ་ཐོག་མའི་གས་གུར་ཀྱམ་རྒྱན་པོ་ཞེས་པ་ཞིག་གསར་
སྐྲུན་བྱས་ཏེ་ད་བར་རུ་རྒྱན་སློང་བཞིན་ཡོད། རུས་དེབ་
ཀྱི་ཁ་སློགས་དང་བྱིད་ཚོས་གོགས་བྱ་ཚོགས་ཁང་གི་ཁ་
སློགས་གཉིས་ཕལ་ཆེར་གཅིག་པ་རེད། དེའི་སྐྱེར་ང་ཚོ་ལ་

ཐུན་མོང་གི་ལྷ་ཚུལ་དང་བསམ་སློབ་བརྗེ་རེས་བྱེད་སའང་
མང་བོ་ཞིག་འདུག་འདུས་དེབ་འདི་ནི་བོད་ཁམས་ཡོངས་
ལ་ཁ་སྐྱོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དབུས་གཙང་སྐྱོགས་ནས་
ཚོམ་སྐྱུར་མཁན་ཅུང་ཉུང་བས་རྗེས་སྐྱོགས་བསམ་སློབ་དང་
ཚོམ་ཡིག་གཉིས་ཆ་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་རེ་གནང་རོགས་གནང་
། གོང་དུ་ཞུས་པ་ནི་རང་གི་གནས་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་
ཅམ་ཡིན་ལགས། ད་དེ་རིང་གངས་ཅན་བོད་པའི་ཚོས་
དང་རིག་གནས། ཆབ་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཉེ་གནས། རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱོན་མང་བོ་ཞིག་གི་བཞུགས་
གནས་འདིར། ང་ཚོ་ཚང་མ་སླེལ་སྲིན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ལས་
མཆེད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མཉམ་འཛོམས་བྱུང་
ཡོད། ང་མདོ་སྐད་ནས་སྐྱེས་ཤིང་། བྱིད་ནམ་པ་ཚང་མ་
དབུས་གཙང་བ་ཤ་སྐྱག་ཡིན་པས་སྐྱེ་ཡུལ་མི་གཅིག་ཁ་
ཁ་རེད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོ་ཚང་མ་ལས་དང་དབང་ཐང་
གཅིག་པ་རེད། སྐད་དང་ཡི་གེ་གཅིག་པ་རེད། ཚོས་
ལྷགས་དད་མོས་གཅིག་པ་རེད། ཡུལ་སློལ་གོམས་གཤིས་

གཅིག་པ་རེད། བྱང་པར་དུ་ང་ཚོའི་རྩ་ལམ་ན་རྒྱ་བཞིན་
པའི་རྒྱངས་ཁྲག་འདི་ཡང་བོད་ཀྱི་རྒྱངས་ཁྲག་ཡིན་པའི་
གལ་གནད་དེ་ཤེས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་སྟེ། ལྷན་གྱི་སྐབ་དང་
བཅུན་མ་ཡིན་ན་འདྲ། འབྲོག་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཚོགས་འདུ་བ་
ཡིན་ན་འདྲ་བུ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་ལས་བྱེད་པ་དང་སློབ་གྲྭ་
བ། ཚོང་བ་དང་དཔོན་པོ་སོགས་སུ་ཡིན་ཡང་། ང་ཚོར་
ཐུན་མོང་གི་འགན་འབྲི་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་
མདུན་ལམ་དེ་སློབ་སྦྱོང་གང་ཐད་ནས་ཡག་པོ་ཞིག་དུ་གཏོང་
རྒྱུ་དེ་རེད། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སློབ་
མིག་ཅིག་བརྟམས་པ་ཡིན་ན། ཉ་ཅང་གིས་ང་རྒྱལ་སྤྱི་འོས་
པ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། རོ་གཞོང་དགོས་ས་དང་
ཁ་སྐྱེངས་དགོས་ས་དེ་འདྲ་ཞིག་རྩ་བ་ནས་མ་རེད། ངས་
ནམ་ཡང་ང་བོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། མདོ་སྐྲགས་རྒྱང་
འབྲེལ་གྱི་ནང་ཚོས་ལ་སློབ་གཉེར་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་
ནས་ལས་སྐྱལ་བཟང་པོ་ཅན་ཞིག་རེད་སྟེ། ལྷན་གྱི་སྐབས་སློབ་སྦྱོང་
པ་སྤྱི་ལོ་ནས་ཡོད། སློབ་སྦྱོང་པ་སྤྱི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་

གསལ་ཙམ་བརྗོད་ན། བོད་གདོད་མའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་
རྒྱལ་ཕྱན་སིལ་མ་ཉེར་ལྟ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གསལ་ཞིབ་
ཅིག་ང་ཚོས་ཤེས་དགའ་ཡང་། བོད་རྒྱལ་ཐོག་མ་གཉེན་གྱི་
བཙན་པོ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་རབས་ཉེར་བདུན་གྱི་རིང་བོན་
སྤྱི་ལུང་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པར་གནས་ཤིང་ཞིང་
འབྲོག་དང་བཟོ་ལས་འཕེལ་རྒྱས་སོགས་ཀྱང་དགའ་རབ་
ཐུང་འདུག་ལ། བོད་རང་ས་ནས་ས་སྐྱེས་དོ་སྐྱེས་ཀྱི་རྒྱལ་
དུ་དར་བའི་བོན་ཚོས་ལ་མི་རིགས་རང་བཞིན་དང་སྐབས་
དེའི་གསར་བཏོད་རང་བཞིན། བོད་པའི་ཤེས་རབ་རང་
བཞིན་གྱི་ཆ་སོགས་འཇམ་སྤྱིང་ཡོངས་ལ་དོམ་ཚོག་ཚོག་
གི་དགོ་མཚན་ཤིན་ཏུ་མང་། རྒྱལ་རབས་ཉེར་བདུན་པ་ལྟ་
སྟོན་གཉེན་བཙན་གྱི་སྤྱི་རིང་ལ་ངེས་དོན་འཇམ་སྤྱིང་
ལ་ཞི་བདེ་བསྐྱུན་བྱེད། ཚོས་ལྷགས་དང་ཚན་རིག་ཕལ་
བ་བརྒྱ་སྟོང་གིས་བསྐྱུན་མི་བཟོད་པའི་ལུང་རྟོགས་གཉིས་
ལྟོན་གྱི་ནང་བསྐྱུན་ཚོས་ལྷགས་དེ་སྤང་བ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་
འདིར་དར་བའི་དབུ་བརྟེས་ཤིང་རྒྱལ་རབས་སོ་གསུམ་པ་

སྲོང་བཅའ་སྒྲུབ་པོའི་རིང་ལ་དངོས་སུ་ལག་ལེན་གནང་
། རྒྱལ་རབས་སོ་བརྒྱད་པ་བྲི་སྲོང་ལྷེ་བཅའ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་
རིང་ལ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་དར་
རྒྱས་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་། དུས་རབས་འཕོ་འགྱུར་སོགས་
ཀྱིས་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ཚོས་ལྷགས་ལ་ཉམས་རྒྱུད་
མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་སྲོང་ཡང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་
སོགས་སྤྱོད་གས་གང་ནས་བསམ་ཡང་ད་ལྟ་ས་སྐང་རིལ་མོ་
འདིའི་སྲོང་ན་བོད་ལས་ལྷག་པའི་ནང་ཚོས་དར་ས་ཞིག་
བཅའ་དུ་མེད་ཅིང་མི་མཐུད་དུ་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་བྱབ་
པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡང་ཡོངས་སུ་འཛོམས་ཡོད་པས་ང་བོད་
པར་སྐྱེས་པ་འདིས་ནང་སེམས་ལ་སྲོ་དགའ་མི་འཕྱུར་རང་
འཕྱུར་རེད།

གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་སོ་གཅིག་པ་སྟག་རི་གཉེན་
གཟིགས་དང་སོ་གཉིས་པ་གནམ་རི་སྲོང་བཅའ་གཉིས་
ཀྱི་སྐུ་རིང་ལ་བན་པ་དང་། འ་ལ། ལང་ལྷུང་། ཟིང་བོ།
གཙང་སྲོད། འཕན་ཡུལ། དུགས་པོ། བྱ་བྱ་སོགས་རིགས་

རུས་བོད་དུ་གཏོགས་ཀྱང་རྒྱལ་ཕྱན་གྱི་རྣམ་པར་གནས་པ་
མང་བོ་དབང་འོག་དུ་བརྒྱས་ཏེ་བོད་ཆེན་པོའི་མང་གཞི་
ལེགས་པར་བཏིང་བའི་སྟེང་། འཕགས་མཚོག་བྱུགས་རྗེ་
ཆེན་པོ་བསམ་བཞིན་གདོང་དམར་བའི་མགོན་སྟོབས་
དང་དཔུང་གཉེན་དུ་བྱོན་པ། རྒྱལ་རབས་སོ་གསུམ་པ་
ཚོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅའ་སྒྲམ་པོ་ཞེས་སྐྱ་གཞོན་ཅུའི་དུས་
ནས་བཟོ་རྩིས་ལ་མཁས་ཤིང་སྐྱ་རྩལ་སྣ་ཚོགས་ལ་བྱང་
ཚུབ་པ་ཁོང་གིས། སྐར་བོད་བཅའ་པོའི་འབངས་རིས་སུ་
གཏོགས་ཀྱང་སྐྱ་སྐྱུར་ངོ་ལོག་པའི་དུགས་གོང་མུང་གསུམ་
དང་། ཞང་ཞུང་། སུམ་པ། འ་ཞ་སོགས་དབང་འོག་དུ་
བརྒྱས་ནས་བོད་ཁམས་གཅིག་གུར་བྱས་རྗེས། བལ་བོ་
དང་། འབྲུག་ཡུལ། འབྲས་སྟོངས། རྒྱ་གར་ནག་གི་ཡུལ་
ཁམས་མང་བོ་སྟོབས་གིས་སྤངས། བོད་ཁམས་ཡོངས་
རྗོགས་དབུ་རུ་དང་། གཡོ་རུ། གཡས་སུ། རུ་ལགསུམ་པའི་
རུ་བཅས་རུ་ཆེན་ལྟ་རུ་བགོས། དམག་ཁག་རེ་རེར་དམག་
དཔོན་ཆེ་འབྲིང་ཚུང་གསུམ། བྱི་དཔོན། སྟོང་དཔོན། བརྒྱ་

དཔོན་སོགས་ཀྱི་གོ་གནས་རིམ་པར་བསྐྱིགས། དམག་ཏུ་
སོ་སོའི་ཏུ་དར་གྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཟུགས། དམག་
ཉའི་ཁ་དོག་དང་གོ་མཚོན་སོགས་ཀྱང་ལེགས་པར་གཏན་
ལ་མཁུ། དུལ་གྱི་དབང་རིས་བཅོ་བརྒྱད། ཉོང་སྟེ་དུག་ཏུ་
རེ་གཅིག་དཔའ་བའི་སྟེ་གསུམ། ཚེ་བརྒྱ་སོགས་སྐྱིག་གཞི་
སྣ་ཚོགས་ཚགས་དམ་ལ་གོ་རིམ་ཡོད་པ་བྱ་སྟེ་ནོན་གྱི་
ཚུལ་ཏུ་གཏན་ལ་མཁུ་པར་མ་བཟད། དགུང་སྟོན་དང་ནང་
སྟོན། བཀའ་སྟོན། ཁབ་གྱི་དཔོན་བདུན་སོགས་ཞི་དྲག་
སྟོན་པོ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་བསྟོ་བཞག་མཛད། དགོ་
བ་བརྒྱའི་བྲིམས་དང་། མི་ཚོས་གཙང་མ་བརྒྱ་དུག་གི་
བྲིམས། བྲིམས་ཆེན་བདུན། བྲི་ཚེ་འབུམ་བཞེར་གྱི་བྲིམས།
གསེར་ཐོག་ཤ་བ་ཅན་གྱི་བྲིམས། རྒྱལ་ཁམས་དཔེར་སྤངས་
གྱི་བྲིམས། མདོ་ལོན་ལྷ་བཅད་གྱི་བྲིམས། དབང་ཆེན་
བཅད་གྱི་བྲིམས། རང་སོ་ཁབ་གྱི་བྲིམས། བོད་བྲིམས་ཉི་
ཤུ་སོགས་གཏན་ལ་མཁུ་སྟེ་ཚོས་སྤྱིད་ལུགས་གཉིས་གྱི་སྟོ་
ནས་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཆེན་པོ་ཚོས་བཞེན་བསྐྱུངས།

ཚོང་ལས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་ཞིང་ཁྲལ་རིགས་ཉུང་
དུར་མཛད། རློན་ཆེན་ཐོན་མིར་བཀའ་གནང་བ་བཞིན་
དབྱུངས་གསལ་སོ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བོད་ཡིག་
གསར་བཏོད་མཛད་ཅིང་མདོ་རྒྱད་གྱི་གཞུང་ལུགས་མང་
བོ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར། རྒྱ་བལ་གཉེན་དུ་བསྐྱེབས་ཏེ་ཤེས་
རིག་ནོར་གྱི་སྤྲོ་གཡང་བོད་ལ་དྲངས། མཐའ་འདུལ་ཡང་
འདུལ་དུ་གཞོན་གྱི་ལྷ་ཁང་སོགས་གྲངས་མང་བོ་བཞིངས།
སློབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་དབྱར་མཚོ་བཞིན་རྒྱས་ཏེ་ཡ་
སྒྲིང་ཤར་རྒྱད་ན་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་གཤིས།
མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་གྱིས་ཀྱང་།
གཡོ་མེད་སླིང་རྗེའི་དབང་ཕྱུག་སྐྱུན་རས་གཟིགས། །
ཡུང་ཅམ་ཁྲོས་པའི་སྐྱུན་གྱི་སྤང་མིག་གིས། །
གསེར་འབྲུག་སྤེར་སྤྲིའི་བྲི་ལ་འགྱིང་བ་ཡི། །
མཐུ་སྤྲོད་གནམ་གྱི་བུ་ཡང་འདར་བར་བྱས། །
ཞེས་དང་།
སླིང་སློབས་དབྱ་འབྱུར་སློག་གི་དབྱུག་པ་ལ། །

ཏྲ་མཚོག་ཁྲོས་པའི་བཀའ་ཡིས་རྗེས་བཏབ་པའི། །
སློན་པོ་གདོང་དམར་བོད་གྱི་དམག་དཔུང་དཔུང་གིས། །
ལུམ་གཉིས་ས་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་བརྒྱུང་རྗེས་གྲགས། །
ཞེས་དོན་ལ་གནས་པའི་བསྟོད་ཚིག་གི་མེ་ཏོག་འདི་ལུལ་
བ་རེད།

གཞན་ཡང་མང་སྟོང་མང་བཅའ་གྱི་སྐབས་འཇང་དང་
འ་ཞ་སྐར་ཡང་དབང་འོག་ཏུ་བརྒྱུག་ཅིང་རྒྱ་ཡུལ་མང་
པོ་བཅོམ་པ། འདུས་སྟོང་མང་པོ་རྗེའི་སྐབས་ཏུ་གྲུ་སྐར་
ཡང་ཚར་བཅད་ཅིང་རྒྱའི་མཁར་གྲོང་ཏུ་མ་སྟོབས་གྱིས་
སྐངས་པ། བྱི་སྡེ་གཙུག་བཏུན་གྱི་སྐབས་རྒྱ་བལ་གཉེན་ཏུ་
བསྐྱེབས་ཏེ་འབྲུང་རྩིས་སོགས་ཤེས་རིག་གཏེར་མཚོད་བོད་
ལ་དྲངས་ཤིང་མ་རྒྱ་ཅི་ནའི་ཨན་ཞི་སྡེ་བཞི་སོགས་བཅའ་
གྱིས་འཕྲོག་པ། བྱུང་པར་ཏུ་བོད་རྒྱལ་སོ་བརྒྱུད་པ་བྱི་སྟོང་
སྡེ་བཅའ་ནམ་འཇོམ་སྟོང་རྒྱལ་བོར་གྲགས་པ་ཁོང་གིས་
མཁན་སྟོབ་རྣམ་གཉིས་གདན་དྲངས་ཤིང་བོད་གྱི་དཔོན་
པ་དང་སྟོབ་གྲུའི་སྟོག་མ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་

གསར་དུ་བཅུགས་པ། དགེ་འདུན་པའི་སྡེ་ཐོག་མར་སྡེལ་
བ། མདོ་རྒྱུད་རིག་གནས་མང་བོ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཅིང་
ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་དུ་བཅུག་ནས་བོད་རིག་པ་
འདི་འཇམ་གླིང་གི་གཙུག་ལོན་དུ་བཀོད་པ། བོད་དང་རྒྱ་
གར་ནག་གི་པཎ་གྲུབ་མང་བོ་ཚུངས་པར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་
པའི་དག་ཐེར་གནང་ཞིང་སྤྱ་ཤང་མ་སྤྱ་ཡ་ནའི་ལྟ་ངན་
སྟན་འབྱེན་པར་མཛད་པ། རྒྱ་ནག་གོང་མ་བྲི་ལས་ཕབ་
ཅིང་དབྱ་ཁལ་གྱི་གཏེར་སྒོ་ངང་གིས་བྱེས་པ་སོགས་སྐད་
གསེང་མཐོན་པོ་དང་ང་རྒྱལ་ཆེན་པོས་གླིང་ཚོག་ཚོག་གི་
ལོ་རྒྱུས་མང་དུ་ཡོད་པས། ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་
གྱིས་ཀྱང་།

གཏུམ་དྲག་དཔའ་བོའི་སྟོང་རྩ་རལ་བྱེད་པའི། །
གདོང་དམར་དམག་གི་གི་སྒྲ་གསན་པ་ན། །
གནམ་གྱིས་བསྐོས་པའི་ས་ཡི་ཚངས་པ་ཡང་། །
གཡོ་མེད་གསེར་གྱི་བྲི་ལས་བཤོལ་ཏེ་བྲོས། །
ཞེས་རང་ཅག་ཁིངས་སེམས་སྐྱེ་འོས་པའི་གསུང་དེ་འདྲ་

གནང་འདུག་པ་ལྟར་རེད།

ཁ་ཅིག་གི་སྐྱོད་དོར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གྱུར་
ཟིན་པས་ད་ལྟ་སྲིད་རིན་མེད་པའམ་སྲིད་ཡང་དགོས་
མཁ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་བསམ་སྲིད་ལ། དེ་ལྟར་བརྗོད་
མཁན་གྱི་གཞིན་སྐྱེས་རེ་འགའ་ལ་ང་ཚུགས་ཀྱང་ཕྱོད་། འོན་
ཀྱང་ངས་བརྗོད་འདོད་པ་ནི་ང་ཚོ་སྤར་ནས་བཟུང་བུས་
མེད་ཉམ་ཚུང་གི་མི་རིགས་ཤིག་ཡི་ནས་མ་ཡིན་ལ་མེས་
པོ་གོང་མ་ཚོའི་སྐྱུག་རྗེས་དང་ཐུགས་སྟོབས་ལ་བརྟུས་ན་
ནང་སེམས་སློང་དགའ་དང་ཁིངས་དྲིགས་སྐྱེ་འོས་པ་ཤ་སྟེག་
རེད་ཅེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་མིན་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ང་
ཚོའི་མི་རིགས་འདི་ཡ་མཚན་ཞིག་ཡིན་ཞེས་རང་དགར་
གཉིད་བསྐྱད་པས་ཅི་ཡང་མི་འབྱོངས་པ་ངས་མ་བཤད་
ཀྱང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱིས་ང་ཚོར་གསལ་ཞིབ་ཏུ་ངོ་
སློང་བཞིན་པ་ལྟར་རེད། དགོ་འདུན་པ་དང་སློབ་ཆེན་པ་
སོགས་འདིར་བཞུགས་སྟོན་བྱས་ཀྱིས་ཐུགས་བསམ་གཏོང་
རོགས། མཐུན་སྦྱིལ་གནང་རོགས། བཙོན་པ་བསྐྱེད་རོགས།

དེ་ལྟར་རྒྱབས་ཆེ་བའི་སྟོབས་ལྡན་མི་རིགས་ཤིག་ཅིའི་སྱིར་
ཉམས་རྒྱུ་དུ་གྱུར་བ་རེད། ཅིའི་སྱིར་རང་གི་ཡུལ་སྲོལ་
གོམས་གཤིས་དང་རང་གི་ཕ་སྐད་ཕ་ཡིག་ལ་བདག་པོའང་
རྒྱག་མི་བྱུང་བའི་མདོ་མེད་ཀྱི་མི་རིགས་ཤིག་དུ་གྱུར་བ་
རེད། ལྷག་པར་དུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་སྟེ་མི་རབས་
ང་ཚོའི་རིང་འདིར་གངས་ཅན་བོད་པའི་ཡོད་ཚད་ཟླ་བ་
མར་འགྲིབ་ཀྱི་སློབས་སུ་ཤོར་ཏེ། ཚོ་སློབ་འགག་ལ་ཁད་
དང་དབུགས་རྒྱན་ཆད་ལ་ཁད་དུ་གྱུར་ཡོད། བོག་ན་སྟོང་
དང་སྟོང་ལ་འཕར་སྡིང་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་བསྟམས་བསྟམས་
རིག་རིག་ལ་རང་རིགས་ཉམས་པར་གྱུར་གྱུང་ཁ་ཡ་མི་
བྱེད་མཁན་ཞིག་གང་ན་ཡོད། ཁ་ཡ་བྱེད་འདོད་ཡོད་པ་
ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་ཇི་ལྟར་ཉམས་རྒྱུ་ལས་སྟོབས་པའི་
ཐབས་ཤེས་འཚོལ་དགོས། ཐབས་ཤེས་ཡག་ཤོས་ཤིག་ངོས་
བྱིན་པས་གྱུང་མི་ཚོག་པར་སྐྱུར་བ་སྐྱུར་བར་ལག་ལེན་དུ་
བསྟར་བྱུང་དགོས། ཐབས་དེ་ལག་བསྟར་བྱས་པ་ཅམ་མ་
ཡིན་པར་དེའི་སློབ་སློབས་ཀྱི་འགལ་རྒྱུན་ཡོད་ཚད་ལ་ཁ་

གཏང་གཅོག་ཐུབ་པའི་ཚོད་སེམས་དང་སྡིང་སྟོབས་ཡོད་
དགོས། དེ་ཡང་སྤྱན་པོའི་ཤུ་ཚུགས་ཀྱི་སྡིང་སྟོབས་སུ་མ་
སོང་བར་གནས་ལུགས་དང་དྲང་བདེན་གྱི་དབུ་མའི་ལམ་
ཚེན་ནས་བརྟན་པོར་འགྲོང་སྟེ། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་
གྱི་བསམ་སྟོའི་གོང་ལུ་གཅིག་གྱུར། གནའ་དེང་རིག་པའི་
གཞུང་ལུགས་བྱུང་དུ་སྡེལ་ཏེ་མི་རིགས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱུལ་
ལུགས་སུ་བྱེད་སྟོན་གཏོང་ཤེས་པ། སྤྱི་དོན་སྤང་མེད་དུ་མི་
གཏོང་བར་ཚན་དར་གཞོན་གསུམ་དང་སྐྱ་སེར་རེས་མེད་
ཀྱིས་ཁ་བ་བོད་པའི་བདེ་སྤྱད་སྤྱད་ལེན་པའི་འགན་
འཁུའི་འདུ་ཤེས་གཙང་མ་རེ་ཅིས་ཀྱང་ཡོད་དགོས་ལྟར་དེ་
སྟམ། ཉོལ་རྒྱགས་དང་ལུས་བྱིང་གི་སྟོང་དུ་ཚུད་པའི་ང་
ཚོའི་མི་རབས་འདིས་བོད་ཡིག་མི་ཤེས་ཤིང་བོད་སྐད་མི་
འཁྱོངས་པ། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་པོ་རང་རང་ས་
ན་རང་སྟ་མཚོག་འཛིན་གྱིས་ཁེངས་ཤིང་རང་གི་སྟོ་གོས་
གཏམ་གསུམ་མ་གཏོགས་ཅི་ཡང་མི་དྲན་པའམ་དྲན་མི་
འདོད་པ་སོགས་ནི་བཟོད་མི་ཐུབ་པའི་ངའི་སེམས་ཀྱི་ན་

ཟུག་དང་སོས་མི་ཐུབ་པའི་མ་ཁ་ཡིན། དེའི་སྤྱིར་ང་ཚོ་
མཉམ་འཇོམས་ཀྱི་གོ་སྐབས་འདི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ངས་སྤོང་
འདོད་པའང་དེ་དག་ཁོ་ན་ཡིན།
ང་ཚོ་འཇོམ་སྤོང་སྤྱིས་ཁས་ལེན་པའི་མི་རིགས་ཤིག་དང་
ལྷན་པར་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུན་རིང་ཞིང་རིག་གནས་ཀྱི་གཏོང་
བབ་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་
དབང་སྤོང་བ་དང་འཇོན་པའི་དབང་ཆ་ཅིས་ཀྱང་ཡོད་པ་
རེད། ང་ཚོ་ལ་རང་སྤྱོད་གི་སྤོང་རྒྱས་ཤིག་ཡོད། ང་ཚོས་
ཅི་ཞིག་རང་སྤྱོད་བྱེད་ཚོག་པ་རེད། མི་རིགས་རང་གི་ཡུལ་
སྤོལ་གོམས་གཤིས། ཚོས་ལྷགས་དད་མོས། སྐད་དང་ཡི་གེ་
སོགས་རང་སྤྱོད་དང་རང་བདག་བྱེད་ཚོག་དེ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་
ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རྩ་བྱིམས་རེད་ལ་ཐུན་མོང་གི་
ཐུག་དུ་བབས་པའི་འོས་འགན་འགན་ཡང་རེད། དེ་དག་
རྒྱུད་འཇོན་དང་དར་སྤེལ་བྱེད་ཐུབ་ན་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་
ཡང་བརྒྱུད་བ་རེད་སྟེ། མཁས་དབང་དོར་ཞི་ཚང་གི་
སྟན་ཚུལ་ཞིག་ཏུ།

མི་རིགས་ཞེས་པ་རིག་གནས་ཆ་ནས་འཛོགས།

རིག་གནས་རྩ་བ་ཉམས་ན་མི་རིགས་ཀྱི། །

སྒྲིབ་ཤིང་སྐྱམས་སྦྱིར་རིག་གནས་ལ་སྤང་བ། །

མི་རིགས་རྩ་མེད་གཏོང་བའི་ངན་གཡོ་ཡིན། །

ཞེས་པ་ཞིག་གསུངས་འདུག་ངས་དེ་ནི་ཉ་ཅང་གིས་རྒྱ་

མཚན་ལྟ་བུར་པའི་གསུང་ཞིག་རེད་སྟེ།

ང་ཚོ་གངས་རིའི་འདབས་ན་ཡོད་པས་བོད་རིགས་ཞེས་

ལོགས་སུ་བཀར་བ་མིན་ལ་ཞིང་འདེབས་སྤྱད་སྦྱོང་བྱེད་

མཁན་ཞིག་ཡིན་པས་བོད་རིགས་ཞེས་ལོགས་སུ་བཀར་

བའང་མིན། ང་ཚོ་ལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཡུལ་སྲོལ་

གོམས་གཤེས་དང་ཚོས་ལྷགས། ས་ཁོངས། བྱང་པར་དུ་

རྒྱ་ཆེན་གཏོང་བའི་སྤྱོད་ལུགས་མིན་བོད་རིག་པ་ཞེས་པ་ཞིག་

ཡོད་པས། འཛམ་གླིང་ན་སྐད་གྲགས་ཆེ་བའི་དཔྱད་ལྟར་

དག་འགྲམ་རྒྱ་སྤང་ཡུལ་གྱི་བོད་མི་རིགས་ཞེས་པ་ཞིག་

ལོགས་སུ་བྱུབ་ཡོད་པ་དེ་རེད། དེས་ན་མི་རིགས་ཤིག་

གི་ངོ་བོ་དེ་གཙོ་བོ་རིག་གནས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཛོགས་དགོས་

པ་ཡིན་ན། བོད་པའི་སེམས་ཁམས་དང་ཤ་འདྲེས་བག་
འདྲེས་སུ་གྱུར་བའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱིས་མཚོན་
པའི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་དག་ཤར་ལ་གཡུག་དགོས་སྐད་
གི་བོད་རིགས་གཞིན་སྐྱེས་རེ་དགའི་ལ་རྒྱ་དེ་ནི་དོན་དམ་
མི་རིགས་འདི་ཙུ་མེད་གཏོང་བའི་ངན་གཡོ་ཞིག་ཏུ་སོང་
འདུག་པས་བསམ་སློབ་ནང་ཏུ་བསྐྱོར་ཏེ་ཡང་བསྐྱུར་བསམ་
གཞིག་ཅིག་མི་གཏོང་རང་གཏོང་རེད། མི་སུ་ལ་དྲིས་ཀྱང་
རང་གི་མི་རིགས་ཙུ་མེད་གཏོང་འདོད་ཅེས་ལན་འདེབས་
མཁན་ཞིག་མེད་ལ་དེ་འདྲའི་ཐ་ཆད་གི་བསམ་སློབ་ཡོད་ས་
ཞིག་པལ་ཆེར་ཡོད་ཀྱང་མི་སྲིད། འོན་ཀྱང་སློན་དཔག་
རྗེས་དཔྱེད་གི་སློབ་སྟོབས་མ་རྗོགས་པ་མང་བོ་ཞིག་གིས་
རང་མི་རིགས་འཚོ་གནས་དང་སྐལ་ཚོགས་དྲང་མོའི་ཆེད་
ཡིན་སྐད་གིས་མ་བསམ་ས་ནས་མི་རིགས་གི་སློན་བཟང་
ཙུད་ནས་སྐམ་བྱེད་གི་སློབ་བ་ཚོམ་བཞིན་པའང་དེང་གི་
དུས་འདིར་ཉུང་ཉུང་མ་རེད། འོན་ཀྱང་བྱིད་རྣམ་པས་
གོང་ནས་དོ་སློབ་དང་བགོ་སྐྱེད་བྱེད་ཚུལ་ལ་བརྟམ་ན་

མིང་ཚོའི་ནང་དུ་དེ་འདྲའི་རིགས་ཏེ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན་
ཚོད་རེད། དེའི་སྲིད་མདུང་ཚེ་ནང་བསྐྱོར་ལ་བོན་བྱེད་
དགོས་པའི་སྐྱོར་ནས་ངས་དེ་རིང་མང་བོ་མི་བཤད། མི་
རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་གཙོ་བོ་རིག་གནས་སེམས་ཁམས་ཀྱི་
སྤོང་ནས་འཛོག་ན། དེ་དག་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བའི་
རྩ་བར་གྱུར་བ་རང་གི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ཡིན་པ་སྒྲོས་མེད་
རེད། དཔེར་ན། ང་ཚོ་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱིས་
བརྒྱས་པའི་བོད་མི་རིགས་འདི་སྤོང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་
དབང་དུ་བཏང་ན། བོད་སྐད་དང་བོད་ཡིག་ནི་དེ་དག་
སྤོགས་གཅིག་དུ་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་སྤོང་ཐག་ཉུ་བུ་ཞིག་རེད་ཅེས་
བཤད་ཚོགས་སྤོང་ཐག་འདི་ཆད་སོང་ན་ང་ཚོ་ལ་གཅིག་གྱུར་
ཀྱི་བསམ་སྒོ་དང་ཐུན་མོང་གི་རིགས་ཞེན་ཞིག་སྐྱེ་སར་མི་
འགོ། མཐུན་སྦྱིལ་ཞེས་པ་མི་ལམ་ཅམ་རེད། མདུན་བསྐྱོད་
ཅེས་པ་སྤོང་སྤོང་ཅམ་རེད། བོད་མདོ་དབུས་ཁམས་
གསུམ་སོ་སོར་གྱེས་འགོ། སྐད་ཡིག་ཉམས་རྒྱད་ཀྱི་མཐུག་
འབྲས་ནི་བསམ་མི་སོད་པ་ཞིག་རེད། འཛམ་གླིང་གི་ལོ་

རྒྱལ་མོག་མི་རིགས་ཉམས་རྒྱུ་དང་ཚ་མེད་དུ་སོང་བ་
ཆེས་མང་བོ་ཞིག་ཡོད། འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་དག་ན། དུས་
རབས་ཉི་ཤུ་བའི་ནང་དུ་འཇོམ་སྒྲིང་གི་སྐད་རིགས་སྟོང་
ཕྲག་གཅིག་རུ་བསྟེ་སའི་གོ་ལའི་སྟེང་ནས་མེད་པར་གྱུར་
བ་དང་། ད་ལྟ་མ་མཐའ་ཡང་གཟའ་འཁོར་གཉིས་རེའི་
ནང་ནས་སྐད་རིགས་རེ་རུ་བ་པར་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པས།
ལོ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་ད་ཡོད་ཀྱི་སྐད་རིགས་སྟོང་ཕྲག་
དྲུག་ལས་སུམ་སྟོང་ཙམ་གཞི་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེན་བརྟ་
བཏང་འདུག་ཟེར། འོན་ཀྱང་སྐད་རིགས་ཉམས་རྒྱུ་དུ་
གྱུར་བའི་ལོ་རྒྱུས་གང་ལ་བརྟམས་ཀྱང་མི་རིགས་ཤིག་གིས་
མི་རིགས་གཞན་ཞིག་གི་སྐད་རིགས་དེ་མངའ་མཚོན་
བཀོལ་ནས་མེད་པར་གྱུས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པར།
སྤྱི་ཡི་རྒྱུན་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས། སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན། རང་གི་རྒྱུན་རང་གི་སྐད་རིགས་ལ་
མོས་པ་མེད་པ། དེ་བཤད་པར་ངོ་ཚ་བ། རྗེས་ལུས་སུ་སྐད་
བ། རང་གི་མི་རིགས་དང་དེའི་རིག་གནས་གོམས་སྟོན་

སོགས་ལ་དུང་བ་སྟོན་པ། གཞན་གྱི་སྐད་རིགས་སྟོན་ཐོན་
ཅན་དུ་མཐོང་བ། དེ་བཤད་ན་རང་ཉིད་གྱི་གཟི་བརྗིད་
དུ་སེམས་པ་སོགས་སྟེ་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་སྤྱོད་རིགས་མང་བོ་
ཞིག་གིས་དམར་གསོད་བཏང་བའམ་རང་ཤི་བརྒྱབ་པ་
སོགས་གྱི་སྐད་རིགས་ནི་བགྲང་གིས་མི་ལོངས་པ་ཞིག་ཡིད་
འདུག་པའི་ན། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་མན་རྒྱ་མི་རིགས་ལྟ་བུ་
ལ་མཚོན་ན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་རྒྱ་ནག་གྱི་བྱང་ཤར་ནས་
མགོ་བརྒྱམས་ཏེ་མན་རིགས་གྱིས་དབང་བསྐྱུར་ཞིང་རིམ་
གྱིས་ཕལ་ཆེར་རྒྱ་ནག་གི་ས་གནད་གཙོ་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་
དུ་མན་རིགས་གྱི་དཔོན་རིགས་དང་དེ་དག་གི་བྱིམ་མི་
གཡོག་ལའོར་དམག་དཔུང་དང་བཅས་པ་གཏན་སྟོན་བྱས་
པ་སོགས་དབང་ལྷགས་ཤིན་དུ་རྒྱས་ཀྱང་། གནས་སྐབས་
གྱི་དགོས་མཁོ་ཅམ་ལ་དམིགས་ཏེ་མན་རིགས་དཔོན་པོ་
རྣམས་གྱིས་སྡེ་བྲིད་ཅིང་སྤྱི་དམངས་ཡོངས་གྱིས་གཞུག་
དེད་ནས་རྒྱ་ཡིག་དང་རྒྱ་སྐད་ཁོ་ན་བསྐྱབས་པས་གོང་མ་
ཚན་ལོང་གི་བྱི་ལོའི་སྟོན་དེ་དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པའི་

རུས་དགེལ་ཙམ་ལ་སླེབས་པ་ན་རྒྱ་ནག་གི་ཤར་སྤྱོད་གས་
སོགས་ན་ཡོད་པའི་མན་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་
སྐད་རིགས་ཡོངས་སུ་དོར་བ་མ་ཟད་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་
གཤེས་པལ་ཆེར་ཡང་རྒྱ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར། ཁང་
ཤུའི་སྤྱིད་ལོའི་སྐད་ཙམ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཙམ་སོང་བ་ན་པེ་
ཅིང་གོང་བྱིར་ན་ཡོད་པའི་མན་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
མན་སྐད་དོར་ནས་རྒྱ་སྐད་རྒྱང་རྒྱང་བཤད། ད་ནས་ལོ་
ལྔ་དུག་ཙམ་གྱི་ཡར་སློན་དེར་ལོ་དུག་རྒྱ་ཡན་ལ་སོན་པའི་
ཆན་པོ་བརྒྱད་ཙམ་གྱིས་བྱ་འབྲུང་སློར་གྱི་མན་སྐད་ཐར་
ཐོར་རེ་བཤད་ཤེས་བེར་ཏེ། སློབས་ལྡན་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་
དེ་ཉམས་རྒྱ་མཚོར་ཁ་བ་ཐིམ་པ་བཞིན་གཞི་མེད་དུ་གྱུར་
འདུག་དོས་ལྷུང་ལོ་རྒྱུས་འདིས་ང་ཚོ་ལའང་བསམ་མི་
འདོད་པའི་ཉེན་བརྟེན་གཏོང་བཞིན་ཡོད།
ངས་གོང་དུ་བཤད་པ་ནི་དཔེ་མཚོན་ཙམ་སྟེ་མི་རིགས་
ཉམས་རྒྱད་དུ་སོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཤིན་དུ་མང་པོ་
ཡོད། ཡང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་འདི་གསན་རྗེས་ང་ཚོས་

རང་མི་རིགས་ཀྱི་གནས་བབས་ལ་བསམ་གཞིག་ཅིག་ཅིས་
ཀྱང་གནང་དགོས། རང་རེ་བོད་མི་རིགས་ནི་མི་གངས་ཀྱི་
ཚོ་དུག་བརྒྱུ་ལོངས་མི་ལོངས་ཀྱི་གངས་ཉུང་མི་རིགས་
ཤིག་རེད། མང་ཚོགས་བཙོས་བསྐྱུར་བེར་བ་བྱས་ཇེས་
ཀྱི་མི་ལོ་ལྡན་བཅུ་དུག་ཅུའི་རིང་འདིར་བོད་མངོ་ཁམས་
གསུམ་གྱི་ལས་བྱེད་པ་དང་གོང་ཁྱིམ་པ། སློབ་གྲྭ་བ་དང་
བྱིས་པ། ཐ་ན་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་དང་བཙུན་པའི་
སྲོད་ན་བོད་སྐད་གཞི་ནས་བརྗེད་པའམ། བརྗེད་ལ་ཉེ་
པ། བརྗེད་བཞིན་པ། བརྗེད་པར་ངེས་པ་སོགས་མི་རིགས་
ཉམས་སྐྱོད་ཀྱི་ཐན་ལྟས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚོགས་ནས་ཚང་བཞིན་
ཡོད་པར་མ་ཟད་དུས་རབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྐྱུར་ཉེ་བྱ་
དངོས་གསལ་བ་མང་དུ་འབྱུང་བཞིན་པ་དག་ལའང་བོད་
སྐད་ཀྱིས་མང་བཏགས་པ་མཐུས་ཚང་མ་རེད། མིང་རེ་
འགའ་བཏགས་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་པའི་སྡེ་ཁོ་
ན་ཅམ་མ་གཏོགས་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ཀྱིས་བཀོལ་
སྤྱོད་བྱེད་མི་ཤེས་པར་དག་ལ་མ་དག་པའི་སྐྱ་སྐད་ཀྱིས་

འབོད་བཞིན་ཡོད། བྱང་པར་དུ་ངས་དེ་རིང་བྱིད་རྣམ་
པར་བརྗོད་འདོད་པ་ཞིག་ལ། ཨ་མ་དོ་བ་དང་ཁམས་པ།
གཙང་ས་སྐྱ། མངའ་རིས་པ་སོགས་ཀྱི་སེམས་ཁོང་ན་ཉི་མ་
སྟ་ས་ནམ་ཡང་ཉི་མ་བཞིན་དུ་འོད་ཀྱི་གོང་བུར་སྒྲོམ་ནས་
ཡོད། ཚོས་དང་རིག་གནས། དུལ་སྟོལ་གོམས་གཤེས། ལ་
རྒྱ་དང་རིགས་ཞིན་བཅས་སྟོགས་གང་ནས་བསམ་ཡང་རེ་
བ་འཆང་ས་གཅིག་བྱ་ཡིན།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོས་ནས་བསམ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་དགོས་
པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཡིད་སྦྱོར་བ་ཞིག་ལ་ད་ལྟའི་ཉི་མ་སྟ་ས་
ནི་ང་ཚོའི་སེམས་ཁོང་ན་གཟི་བརྗིད་ཀྱིས་འགྱུར་བའི་ཉི་
མ་སྟ་ས་དེ་མ་རེད། སེ་འབྲས་དག་གསུམ་གྱི་འཆང་ཉན་
དང་། རྗོ་བྱུག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས། གནའ་མཁར་
པོ་ཏ་ལའི་བྱང་ཚོས་སོགས་ད་དུང་ཡང་དོམ་ཚོག་ཚོག་དུ་
ཡོད་པ་ལས། གཞན་སྟ་ས་ན་སེམས་འཛིན་དུ་བྱེད་ཚོག་
པ་ཞིག་པལ་ཆེར་མི་འདུག་ཅེས་བཤད་ཀྱང་ཐལ་མི་ཆེ་བ་
སྟ་བུར་བྱུར་འདུག་མྱི་སྒྲིང་དུལ་སྟོར་བ་ཚོས་ཀྱང་། ལོ་བརྒྱ

ཕྱག་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཡར་སློན་དུ་སྟ་སར་མ་སླེབས་ན་བོད་དུ་
སླེབས་སྐྱང་མི་སྐྱེ་ཞིང་། ད་སྐབས་སྟ་སར་སླེབས་པས་བོད་
དུ་སླེབས་གོ་མི་ཚོད་ཅེས་བཤད་སྐད་ལ་བདེན་པའི་ཆ་
ཞིག་མི་འདུག་གམ། ད་ད་སློན་སྟ་སར་ཐེངས་བཞི་ལ་ཡོང་
ཚུང་། སློན་ཡིན་ན་སྟ་སའི་ཁོར་ཡུག་དེ་ཅམ་མི་གཙང་
ཞིང་འཇུགས་བསྐྱུན་རྒྱས་རྒྱ་མེད་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་ཡུལ་
སྲོལ་གོམས་གཤེས་དང་བོད་སྐད་བཤད་པ་སོགས་སྲོགས་
གང་ཐད་ནས་མི་ཚོག་རྒྱ་མེད། ད་ཐེངས་གསུམ་པར་ཡོང་
དུས་རང་དབང་མེད་པར་མིག་རྒྱ་ཤོར་སོང་། མིག་རྒྱ་ཤོར་
བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཟེར་ན། བོད་ཀྱི་ཚོས་སྲིད་རིག་
དཔལ་གྱི་ཉྱེ་གནས་སུ་གྱུར་བའི་སྟ་སའི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་སྤང་
ལམ་དང་། ཚོང་ཁང་། ཟ་ཁང་། མགྲོན་ཁང་སོགས་རེ་རེ་
བརྒྱད་ནས་འགོ་སྐབས། བོད་རིགས་པལ་ཆེར་གྱིས་རྒྱ་སྐད་
དམ་ཡང་ན་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྐད་རིགས་སྒྲགས་མས་ཁ་བརྟ་
བྱེད་ལ། ཀན་བཀུར་གཞིན་བྱམས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་བཟང་བོ་
དེ་པལ་ཆེར་དོར་ཚར། སྤང་བར་རེ་རེ་ལ་ཤེ་ཅིན་ལམ་

དང་། རྒྱུ་ཉིའི་ལམ་སོགས་བཏགས་ཏེ་མ་རྒྱ་ཙི་ནའི་ཡུལ་
ཁམས་ཤིག་ཏུ་སླེབས་པའི་སྣང་བ་སྟེར། སྲོང་གསེབ་པ་
རེ་འགའ་མ་གཏོགས་བོད་ལུ་གྲོན་མཁན་ཁྱུང་ཁྱུང་ཡིན་
ལ། ཐ་ན་ལྷ་སའི་གནས་མོ་སྲུང་མེད་ཚོའི་བྱུན་མིན་
ལྷང་ཚོས་ལྷ་བུར་གྱུར་བའི་པང་གདན་ཁྲ་བོ་ཅན་ཞིག་
ཀྱང་མཐོང་དགོན་པའི་ཚོད་དུ་ཡོད། རྒྱལ་ལྷག་ཤོ་རྒྱག་ལ་
དགའ་ཞིང་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་གཉིས་ཀ་ཕ་མ་གཅིག་གི་བུ་
སྲུག་ཡིན་ཞེས་པའི་གཞས་དེ་གཏོང་བར་གོམས་ནས་ཡོད།
སྐབས་དེར་ང་ལ་ཁོ་ཚོས་མི་རིགས་ཤིག་གི་སློབ་སྲོག་དོར་
ཐོན་པའམ་འདོར་ལ་ཉེ་བའི་ཚོར་སྣང་སྐྱུར་བོ་ཞིག་བྱུང་
བས། ཁ་བྱང་ལ་ཉེ་མའི་སྲོང་བྱིར་ན་དུད་སློན་འབྲིག་གིན་
འདུག་ཅེས་པའི་རྒྱག་ཚོམ་ཞིག་འབྲི་དགོས་བྱུང་། རྒྱག་
ཚོམ་དེ་ངས་སློབ་སྲོག་ན་གསལ་བོ་ཞིག་མེད་པ་མ་གཏོགས་
དེ་རིང་འདི་ནས་ང་ཚོ་ཚང་མས་མཉམ་གཅིག་ཏུ་སློབ་
འདོན་ཐེངས་གཅིག་བྱས་ན་ཨ་མ་འདོའི་མཇལ་སྐྱོར་བ་ཞིག་
གི་སེམས་ཀྱི་ན་རྒྱག་དེ་གསལ་བོར་སྲོང་བྱིབ་ན་ཐང་། ལ་

ལས་སྣ་སའི་ལ་རྒྱ་བཟུང་ནས་ང་ལ་སྤང་མིག་གིས་མི་སྣ་
བའི་ངེས་པའང་མེད། དཔོན་སྐྱོད་ལ་ལ་ཀུ་རེ་ཡིན། ལྷ་
སའི་ལ་རྒྱ་ཡོད་ན་བོད་པའི་ལ་རྒྱ་ཡོད་སོང་བ་རེད། བོད་
པའི་ལ་རྒྱ་ཡོད་ན་རང་གི་སློབ་ལ་བདག་པོ་རྒྱག་ཐུབ་
དགོས། འདི་ནི་གནད་འགག་ཅིག་ཡིན། ཀུན་གཟིགས་
པའི་ཆེན་སྐྱོད་འཕྲུང་བ་ཆེན་མོའི་བཀའ་སློབ་ཅིག་ཏུ།
ས་ཁུལ་འདིར་གནས་ཀྱི་བོད་མི་ཕལ་ཆེ་བས་བོད་ཡིག་མི་
ཤེས་པར་མ་ཟུང་། བོད་སྐད་ཀྱང་བརྗོད་དེ་རྒྱ་སྐད་འབའ་
ཞིག་ལས་བོད་ཡིག་མི་ཤེས་པའི་སློབ་སྦྱོར་ལྟར་བཞིན་
འདུག་ལྟག་པར་དུ་ལས་ཁུངས་པའི་ནང་གནས་ཚུལ་འདི་
ཚབས་ཆེན་དུ་འདུག་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་ལེགས་པའི་གནས་
ཚུལ་ཞིག་ཡིན། མི་རིགས་ཤིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་
མ་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཞབས་འདེན་ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚ་བྲིམས་
དང་། མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོད་གི་ཐད་ནས་བརྟམས་
ནའང་འགྲིགས་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན།
ཚང་མས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སློབ་སྦྱོར་

དང་དར་སྤེལ་བྱེད་པར་རྟུར་བརྩོན་བྱེད་དགོས། ཞེས་པ་
ཞིག་གསུངས་ཡོད། བཀའ་སློབ་དེ་མདོ་སྦྱང་ས་ཁུལ་ཞིག་
རྟུ་དམིགས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་མོད། ད་སྐབས་ལྷ་ས་ན་
ཡོད་པའི་བོད་རིགས་ཚང་མས་ཀྱང་ངེས་པར་བཀའ་སློབ་
དེ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པར་འདུག
གཞན་འདི་ནས་ཆེད་རྟུ་སྐྱེད་འདོད་པ་ཞིག་ནི། ལྷ་སའི་
སློ་བྱང་སྐྱེད་གི་བོད་ཡིག་ཕལ་ཆེར་བ་ཞིག་ཡིག་ཚོར་བྲིས་
འདུག་ཀྱང་ཡིག་ཚོར་སོང་ན་དོ་ཚོར་བརྩི་ལ། བོད་ཡིག་ཚོར་
སོང་ཡང་སྦྱང་མེད་རྟུ་བཞག་འདུག་འདིས་ལྷ་ས་བའི་རང་
མདངས་སྟོན་གྱིན་ཡོད། སློབས་ལྷན་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་
ཉམས་རྒྱུའི་ཉེན་བརྒྱ་གཏོང་བཞིན་ཡོད། ངའི་སློབ་མ་ཞིག་
གིས་ད་ལྷ་ས་ན་ཚོང་ལས་གཉེར་བཞིན་འདུག་ཁ་སང་
ཁོ་ངའ་ལ་འཚམས་འདྲི་བྱེད་རྟུ་ཡོད། ཁོས་སློབ་ཡིན་ན་ལྷ་
ས་ཚོས་གྱི་གྲོང་ཁྱིམ་ཟེར་ཡང་ད་ལྷ་ས་མང་བོ་ཞིག་གིས་ལྷ་ས་
ལ་ཡིག་ཚོར་གྱི་གྲོང་ཁྱིམ་ཞེས་མིང་གསར་བ་ཞིག་བཏགས་
འདུག་ཟེར། རྣམ་པ་ཚོས་ཐུགས་བསམ་ཞིག་བཞིས་དང་

། མིང་འདིས་ཅི་ཞིག་ལ་བསྐྱོམས་ཚེས་བརྒྱབ་འདུགཡང་
ཨ་མ་དོའི་སློབ་མ་ཁག་ཅིག་ལྟ་ས་ཡོང་སྟེ་ཡིག་རྒྱགས་སློབ་
སྐབས་རྒྱགས་ཤོག་སྟེང་ལ་བོད་ཡིག་གིས་རང་མིང་བྲིས་
པར། ལྟ་ལྟོགས་བྱེད་མཁན་དག་གིས་བྱིད་ཚོས་ཡི་གེ་མི་
ཤེས་སམ་ཞེས་མཚར་མཚར་གྱིས་དྲིས། སློབ་མ་ཚོ་རྩུང་
མ་དགའ་བར་ཡི་གེ་ཤེས་ནས་མིང་བྲིས་ཡོད་པ་འདི་རེད་
ཅེས་ལན་བཏབ་པར། དེ་དག་གིས་མིན་མིན་རྒྱ་ཡིག་མི་
ཤེས་སམ་ཞེས་བརྒྱུར་འདྲི་བྱས་སོང་བེད། སློ་བུར་བའི་དྲི་
བ་འདིས་ཁོང་ཚོས་བོད་ཡིག་དེ་ཡི་གེ་ཞིག་གི་གྲས་སུའང་
འཛོག་གྱིན་མེད་པའི་སྤང་ཚུལ་ཡང་བཞིག་ར་སློབ་བྱས་
འདུགཞན་ས་ཚུལ་འདི་འདྲ་ལོ་ངོ་མང་བོའི་སྤང་རོལ་ནས་
ཀྱང་སྟ་སར་བྱུང་ཡོད་ཚོད་རེད་དེ། ཀྱན་གཟིགས་པའ་
ཆེན་བརྩུ་བ་ཆེན་མོའི་བཀའ་སློབ་ཅིག་ལས། བོད་སློབ་ས་
སུ་སློན་ཆད་བོད་ཡིག་བྲིས་པ་ཏེ་ཅང་བཟང་མོད། ཡིན་
ནའང་ད་ལྟ་བོད་སློབ་སུ་བོད་ཡིག་ཡག་པོ་འབྲི་མཁན་
བཙུལ་ན་མི་ལྟེད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་མི་དམངས་འབྲུས་

མི་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་སུ། ངས་བོད་ཡིག་གི་དབུགས་ཆད་
ལ་ཁད་དམ་གྱི་ལ་ཁད་དུ་གྱུར་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཡོད། ཅེས་
དང་། བོད་ཡིག་ཉ་ཅང་བཟང་བའི་མི་ཡང་ཡིག་ཚོངས་
སུ་བརྩིས་པ་རེད། བོད་ཡིག་ཡི་གེ་ཞིག་ལའང་མི་བརྩི་བ་
ནི་ཅི་འདྲའི་རྩིས་མེད་དུ་བཏང་བ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་
ཁི་དབང་ཅི་འདྲའི་རྩིས་མེད་དུ་བཏང་བ་ཞིག་རེད་ཨང་
། ཞེས་བུགས་ཤིན་དུ་མ་རངས་པར་གསུངས་འདུག་འོན་
ཀྱང་གལ་འགང་ཆེ་བའི་གནད་དོན་འདི་ད་རུང་སེལ་ཡོད་
ས་མ་རེད། དོན་དག་འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་ང་ཚོས་སློབས་
པ་ཆེན་པོས་ངོ་རྒྱལ་བྱེད་འོས། དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སུ་ཅམ་
ཡང་སྐྱེ་དགོས་དོན་མེད། ངའི་རེ་བ་ཡིན་ན་ཚོས་གྲོགས་བླ་
ཚོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འང་བོད་སྐད་བོད་ཡིག་གི་དགོ་མཚན་
དང་དེ་དམ་འཛིན་དང་ཁྱབ་སྤེལ་དུ་གཏོང་བའི་སྐབས་ཀྱི་ལེ་
ཚན་ཞིག་ཡོད་ན་བཟང་། ཚོས་གྲོགས་བླ་ཚོགས་ཀྱི་སྟོག་
པ་བོ་ནི་དབུགས་གཙང་བ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་གངས་རིའི་སྐྱེ་
ནང་བར་གསུམ་ན་གྲངས་མེད་པ་ཞིག་ཡོད། བླ་ཚོགས་སུ་

བཀོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་གང་ཡིན་ཡང་ཡི་གེར་དག་ཆ་ལྡན་
ཞིང་ཚིག་སྒྲུབ་བོད་སྤྱིའི་སྐད་དོ་མ་ཞིག་ཡིན་ན་བཟང་
། ད་ལྟ་ལྟ་ས་བའི་ཚྭ་པ་བོ་རེ་འགས་ཡུལ་སྐད་མང་བོ་
བཀོལ་སྒྲུབ་བྱས་ཏེ་སྤྱི་སྐད་ལ་གཞོན་པ་གཏོང་བཞིན་ཡོད།
ཨ་མ་དོ་བ་དང་ཁམས་པའི་ནང་ནའང་དེ་འདྲ་མེད་པ་མ་
རེད། དེ་ནི་མི་རིགས་སྤྱིའི་གནས་བབས་ལ་འགན་མ་ཁུར་
བའི་ནོར་འབྲུལ་རིགས་ཤིག་རེད་སྟེ།
བོད་མི་རིགས་ལ་སྤྱི་སྐད་ཅིག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་དེ་ནི་དེས་
པར་དུ་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་སྐད་དེ་ལྟ་ས་བ་ཁོ་ནའི་སྐད་
མིན་ལ། ཨ་མ་དོ་བ་དང་ཁམས་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་གི་སྐད་དེ་
ལས་ཀྱང་ག་ལ་ཡིན། བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་དོ་མ་དེ་ནི་སློབ་
དཔོན་ཐོན་མིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྐུམ་
ཏྟགས་དག་གསུམ་གྱི་དགོངས་དོན་དང་མཐུན་པར་
བཤད་ཅིང་བྲིས་པ་དེ་ཁོ་ན་རེད་ཅེས་བདག་གིས་འདོད།
འགྲིག་མིན་ནམ་པ་ཚོས་བྱགས་གཞིག་གནང་རོགས། ངས་
དེ་རིང་འདི་ནས་བྱིད་ཚོ་བཟང་རབ་རྒྱན་རབ་བཤད་རྒྱ་དེ་

ལས་སྐྱོ་མོ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་ངས་བསམ་ན་དེ་རིང་ང་
ཚོས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཞན་ཆ་དག་ངེས་པར་དུ་སྲིང་དགོས།
བཟང་ཆ་ནི་བཟང་ཆ་རང་ཡིན་པས་དེ་རིང་མ་སྲིང་ཡང་
སྲོན་མེད། གཞན་ཚོས་གྲོགས་བྱ་ཚོགས་འདིར་ནང་ཚོས་ཀྱི་
ལེ་ཚན་ཞིག་བཀོད་སློག་བྱས་འདུག་པ་ནི་ཉ་ཅང་དགོས་
མཁོ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད་སྟེ། ང་ཚོ་ཚོས་སྣམ་བོད་ཀྱི་ཞིང་
ཁམས་ན་ཡོད། ང་ཚོར་གཞན་ལ་ངོམ་རྒྱ་དང་སེམས་ལ་
འཛིན་རྒྱུ་འོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་མདོ་སྐྱབས་གཉིས་
ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཚོས་ལྷགས་ཡིན།
ངས་སློབ་གྲྭ་རེ་འགར་གཏམ་བཤད་རེ་སྤེལ་བྱས་ཆེ་
དོན་འདི་ནན་ཏན་གྱིས་ཡང་ཡང་སྲིང་བ་ཡིན། དེ་ནི་ང་
ནང་བསྟན་ཚོས་ལྷགས་ལ་སློབ་གཉེར་དང་དད་པ་བྱེད་
མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ནང་ཚོས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་བཟུང་སྟེ་
བཤད་པ་མིན། སྤྱིར་ནང་ཚོས་ནི་ད་ལྟ་འཛམ་སྲིང་གི་ཚོས་
ལྷགས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་དུ་སྤེལ་ས་ཡོད་ཅིང་། ཚན་
རིག་རིག་གནས་ཅི་ཅམ་དར་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་འཕེལ་རྒྱས་

ལུ་འགོ་བྱུང་པའི་མཐུན་ཆུན་སྟོགས་ཡོངས་ནས་འཇོམས་
ཡོད་ཚུལ་ཤེས་ནས་སྐྱབ་མང་བོས་སྐྱད་གསེང་མཐོན་པོས་
སྟོག་གིན་ཡོད་པ་རྣམ་པ་ཚོས་ཀྱང་མཐུན་གསལ་ལྟར་རེད།
བདག་གིས་ཉེ་སྡོམ་རྒྱ་ནག་གི་ཚུམ་པ་བོ་དྲོང་བེ་ཀྱང་གིས་
བྲིས་པའི་སྟུན་ལུ་ཞེས་པའི་ཚུམ་ཡིག་ཅིག་བསྐྲུགས་པ་
ཡིན། ཞོས་ཚུམ་ཡིག་དེར་བཤད་རྒྱུར། ལོ་རབས་བརྒྱད་
ཅུ་བའི་འགོར་ཆ་མི་ཚང་བའི་སྡོམ་རྩིས་བྱས་པ་ལྟར་ན།
རྒྱབ་སྟོགས་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ནང་བའི་དགོན་པ་དང་
སྡོམ་གྲ། རང་བསྟན་སྟོབ་སྲིང་སོགས་ལྟ་བུ་ལྟག་དང་
། ལུའེ་ཅེར་གསུམ། ཀེ་ལུ་སིར་གཉིས། ཨོ་སི་ལུ་རི་ཡར་
གཉིས། དབྱི་ལ་ལིར་གཅིག་རྒྱ་རན་སིར་བཅུ་གསུམ། བི་
ལི་ཏེ་ལར་དུག་ལོ་ལེར་གཅིག་སེའི་ཏེན་དུ་གཅིག་སྟེན་ལན་
ན་གཅིག་འཇར་མན་རྒྱབ་མར་བཞི། དེ་ལས་གཞན་དུའང་
ནང་བའི་སྟུན་ཚོགས་སོགས་སུམ་ཅུ་ཅམ་ཡོད་ལ། ལོ་
རབས་བརྒྱད་ཅུ་བའི་མཇུག་དུ་སྟུ་རན་སི་གཅིག་བྱར་ཡང་
ནང་བའི་སྡོམ་གྲ་བཞི་བཅུ་དང་གྲ་བཅུན་བྲི་ལྟག་དུ་སོན།

འཕེལ་ཚད་འདི་ལ་ཉ་མི་ལས་ག་མེད་ཡིན་ཏེ། ཨོ་མེ་ས་
ཁུལ་དུ་དགེ་ལུགས་པའི་སླ་སྐུལ་ཁོ་ནས་སློམ་གྱི་བདུན་ཅུ་
བཅུགས་པ་ནི་དེའི་བདེན་དཔང་ཞིག་ཡིན། ཞེས་འཁོད་
འདུག་པས་ཀྱང་དེས་པ་རྟེན་ཐུབ། གཞན་ཡང་ཉེ་ལམ་སྤྱི་
ནང་གཟུར་གནས་དུན་དཔང་དུ་མའི་ཆེས་དོ་སྣང་དང་
མཐོང་ཆེན་བྱེད་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཡོད་པའི་ཚོན་རིག་དང་
སེམས་དོན་རིག་པ་མཉམ་སྐྱབས་ལས་གྲུབ་པའི་ལེགས་
བཤད་དོ་མཚར་བ་རྒྱལ་ཕྱན་གཅིག་ཁོ་ནའི་སྟེང་གི་འཇིག་
ཉེན་ཞེས་པ་ལ་གཟིགས་ན། ནང་བསྟན་གྱི་མཚོན་ཉིད་
རིག་པ་དང་ཚོན་རིག་གཉིས་ཀའི་གཞི་རྩའི་ལྷ་བ་དང་།
རྣམ་བཞག་བརྟག་ཐབས། སན་ཚུན་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་
སན་དང་དགེ་མཚོན་མཉམ་གནས། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་
གྱི་སྤྱི་ནང་གི་དགོས་མཁོ་སྟོང་བར་མེད་ཐབས་མེད་ཚུལ་
དེ་གསལ་རྗེན་དུ་བསྟན་ཡོད་པ་ལྟར་ལགས་པས་ནང་ཚོས་
ཡུན་རིང་དུ་གནས་ཐུབ་མིན་གྱི་སེམས་ཁུལ་གནང་དགོས་
དོན་མི་འདུག་པའི་ཚོད་དུ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ནང་ཚོས་ནི་

འཇོམ་བུ་སྒྲིང་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྒྲི་ཞོར་དང་ཁྱད་པར་དུ་ད་
སྒྲི་དུས་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོགས་དཔྱེད་ལྡན་པ་ཚོའི་འགྲམ་ཚུ་
སྒྲི་ཡུལ་གཙོ་བོར་གྱུར་ཡོད་པས། ང་ཚོས་བདག་པོ་རྒྱག་
མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ལོ་ངོ་ཚིག་སྒྲིང་སུམ་བརྒྱ་སྟག་གི་ལོ་
རྒྱས་ལྡན་པའི་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ཚོས་ལྷགས་དེ་རང་
གི་མ་ས་མ་ཡུལ་དང་ཁ་བྲལ་ནས་མི་འགོ་བའི་ངེས་པ་མེད་
པ་རེད།

ངས་ནང་ཚོས་སྒྲི་དང་སྟག་པར་དུ་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་
ཚོས་ལྷགས་ཡུལ་གྱི་གཞན་དག་དུ་དར་བར་མི་འདོད་པའི་
ནམ་འགྱུར་སྟོན་གྱིན་མེད་པ་མ་ཟད་འགོ་བ་མིའི་རིགས་
ཡོངས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཅིག་དུ་འགྱུར་བར་སྟོན་
ལམ་རྒྱག་གིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་བོད་རང་ས་ནས་ཞོར་བུའི་
ཞོར་ངོ་མ་ཟེན་པར་ནང་སེམས་དྲངས་གཙང་གི་དད་པ་
ཉམས་ལ་ཁད་དང་བོད་ཞིང་འགྲོག་མང་ཚོགས་ཕལ་མོ་
ཚེས་ནང་ཚོས་ཀྱི་ཚ་བའི་རྒྱན་ཤེས་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་པ་
ནི་བསམ་མི་ཐུབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ན་རྒྱག་ཅིག་རེད། དགོན་

སྒྲིལ་བྱི་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་དེ་འགས་བོད་མང་
ཚོགས་ལ་སྐྱབས་འགོ་དང་ལམ་རིམ་སོགས་བྲིད་ན་མི་འོས་
ཤིང་མི་འཚམ་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་ལ། རོང་འབྲོག་མང་
ཚོགས་བྲིད་བཀའ་བོད་ལཱའི་དཔེ་བྲིད་ལ་འགོ་མཁན་དང་
སྒྲིལ་བྱི་མཁན། མཚམས་ལ་འདུག་མཁན་སོགས་ཡོད་ན་
ཆེས་ཡ་མཚར་དུ་འཛིན། དོན་དོ་མར་དེ་ནི་ཡ་མཚན་ཞིག་
དགོས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པར་ཚོས་ལྟན་གྱི་ཞིང་
ཁམས་སུ་གྲགས་པའི་བོད་མི་ཕལ་མོ་ཆེས་སྐྱབས་གསུམ་
གྱི་དོ་བོ་དང་དག་བ་བརྩའི་དོ་བགྲང་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་
པ་དེ་ཉ་ཅང་ཡ་མཚར་དགོས་པ་དང་དོ་གནོང་དགོས་པ་
ཞིག་རེད་སྟེ། བྲིད་ཚོས་ལ་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་པ་བོ་གྲུ་བ་
ཁོ་ན་ཡིན་མི་དགོས་ལ། བྲིད་བས་ཚོས་ལ་སྟོབ་མི་དགོས་
ཚུལ་ཞིག་མདོ་རྒྱུད་གྱི་གཞུང་གང་དུ་འང་གསུངས་མེད་པ་
ངས་དེ་རིང་འདི་ནས་ཚོག་ཐག་བཅད་དེ་བཤད་སྟོབས།
བྱུང་པར་དུ་ད་སྐབས་ཁོང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་
སྟོན་དཔག་རྗེས་དཔྱེད་གྱི་སྟོ་མིག་བཀྲ་བའི་སྐྱེས་ཆེན་མང་

བོ་ཞིག་གིས་ནང་ཚོས་སྤྱི་ཚོགས་ཅན་དུ་བསྐྱུར་དགོས་
པའི་འདོད་སྤུལ་ཡང་ཡང་གནང་གིན་ཡོད། རང་ཚོས་སྤྱི་
ཚོགས་ཅན་དུ་བསྐྱུར་ཞེས་པ་ནི་ཚོས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ངོ་བོར་
བསྐྱུར་བའམ་འཇིག་རྟེན་དང་ཚོས་གཉིས་འགལ་མེད་དུ་
བསྐྱུབ་པ། ཡང་ན་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བསྐྱུན་ནས་ནང་ཚོས་གྱི་ངོ་
བོ་བསྐྱུར་བ་སོགས་གང་ཡང་མ་རེད། དེ་ལྟར་བསྐྱུར་ཚུལ་
ཡང་མེད་པས་ཉ་མ་གོ་གོང་ནས་ངོ་མདངས་དམར་བོར་
གྱུར་ཏེ། ཡང་གན་ཚོས་ཚོས་ལྷགས་ལ་བསྐྱུར་བཅོས་གཏོང་
ཚུ་རེད་ཅེས་དགག་པ་གཏོང་མི་རུང་། འོ་ན་ནང་ཚོས་སྤྱི་
ཚོགས་ཅན་དུ་བསྐྱུར་ཞེས་པ་དེ་ངི་འདྲ་ཞིག་རེད་ཅེ་ན། རྒྱ་
སེར་ཕོ་ཕོ་དང་ཀན་དར་གཞིན་གསུམ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་
པར་ཐམས་ཅད་གྱིས་ནང་ཚོས་གྱི་ངོ་བོ་རྟོགས་ཤིང་དག་
མཚན་ཤེས་པ་ཞིག་གི་ཚད་ཐིག་དུ་སླེབས་པར་བྱས་པ་ལ་
ཟེར།

དེའི་སྤྱིར་ང་ཚོས་ཐབས་བརྒྱ་རྣམས་སྟོང་གིས་བོད་བརྒྱད་
ནང་བསྐྱུན་ཚོས་ལྷགས་བོད་སྤྱི་ཚོགས་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བ་

ལ་འབད་བཙུན་གནང་འོས། ནང་ཚོས་སྤྱི་ཚོགས་ཅན་
དུ་བསྐྱུར་བ་ལའང་ཐོག་མར་དུས་རབས་ཀྱི་འགོས་དང་
མཐུན་པའི་བྱེད་ཐབས་མང་པོ་བེད་སྤྱོད་དགོས་པ་ལས།
དབང་བསྐྱུར་བ་དང་མན་ངག་གནང་བ། བཀའ་པོད་
ལྟའི་དཀའ་གནད་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཉམས་ལེན། ལྷོ་བ་
མཐའ་སོ་སོའི་འགལ་མཚམས་སོགས་ལྷུག་ལྷུག་གིས་བྲིད་
ཅིང་ཞིབ་རྒྱས་སུ་ངོ་སྤྲོད་ན་ང་ཚོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་དག་མགོགས་པོར་སྦྱིད་ལྷག་འགོ། དེ་འདྲའི་ནང་ཚོས་
ཀྱི་ཞིབ་པ་མང་པོ་ནི་བྱིམ་ལས་བྱིམ་མེད་པར་རབ་དུ་བྱུང་
བའི་དགོ་འདུན་པ་དག་གི་ཆེད་ལས་ཤིག་ལས་ཏེ་རྒྱགས་
ཞེར་ལ་མེ་ཏོག་འཐུ་བའི་བྱིམ་པ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་འབྲོངས་
མི་སྲིད། དེས་ན་ཚོག་ཉུང་ལ་གོ་བདེ་བ། ལྷུང་དང་རིགས་
པས་བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་སྤྱི་ཚོགས་འཚོ་བའི་བྲོད་དོས་
སུ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་དག་གཞིར་བཞག་སྟེ་ནང་ཚོས་
ངོ་སྤྲོད་བྱས་ན་འཚམ་པོ་ཡིན། དཔེར་ན། ལས་རྒྱ་འབྲས་
དང་ཚོ་སྤྱིའི་སྐོར་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་ཚོ། གནས་འདི་དང་འདི་

ལྷ་བྱ་ཞིག་ནས་མི་ག་གེ་མོ་ཞིག་གིས་དུས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་
སྐྱེ་བ་སློན་མ་དུན་པ་རི་སྡེ་དང་བྱིམ་ཚང་གཞན་ལ་དྲིས་པ་
རི་བཞིན་ཐོད་ཐུག་ཚུལ་དང་། སློན་དེ་འདྲིའི་གནས་ཚུལ་
ཞིག་ལྷུང་སྤྱིང་བ་མི་མང་བོས་ཤེས་ཚུལ་བཅར་འདྲིའི་རྣམ་
པ་བརྒྱད་དེ་དོ་སློབ་པ། དལ་འབྱོར་རྗེད་དཀའ་ད་ལྟའི་
འཇོམ་སྤིང་གི་མི་གངས་དང་བསྐྱར་ཉེ་བཤད་པ། འཆི་
བ་མི་ཉུག་པ་ས་གཡོ་མཚོ་སྐྱེམ་དང་མེ་རི་འབར་གས།
རྒྱང་ཐན། འགྲིམ་འགྲུལ་གོད་ཆག་སོགས་ལྷུང་སྡེ་ཆོ་སྲོག་
ཁྲི་འབུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་བཀྱམ་པའི་དངོས་ལྷུང་གནས་
ཚུལ་སོགས་དང་སྐྱབས་ཉེ་བཤད་པ། ཚོས་ལྷགས་སོ་སོས་
ཞི་བདེ་དང་གཞན་ཕན་དོས་འཇོན་དེ་ནང་ཚོས་ནས་
གསུངས་པའི་ཞི་བདེ་དང་གཞན་ཕན་སོགས་ལ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱང་
ཅི་ཅུམ་ཡོད་པ། མི་ཆེའི་སྤྱིང་བོ་བཟེར་བ་དོན་དམ་གང་ལ་
དོས་འཇོན་པ། དང་བོ་ནས་འགྱུར་མེད་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་
དེད་དཔོན་དེ་རྣམ་ཡང་དེད་དཔོན་ཡིན་ལ། ཉམ་རྒྱང་
རུས་མེད་ཀྱི་སྐྱབས་འཚོལ་བ་དེ་རྣམ་ཡང་སྐྱབས་འཚོལ་བ་

ཡིན་པའི་ལྷ་བ་དང་། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་
པས་འབད་བཅོམ་གྱིས་རྣམ་ན་སྲུང་ཀྱང་སྦྱོན་གྱིན་ཟེད་
དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་ཐོབ་ཚོག་ཚོག་
ཡིན་ཞིང་དེ་ལྷར་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་ནང་ཚོས་གྱི་འདྲ་
མཉམ་ལྷ་བ་གཉིས་དབྱུང་བསྐྱར་གྱིས་ནང་ཚོས་གྱི་དགོ་
མཚན་ངོ་སྤོང་པ་སོགས་གྱི་ཁ་སྤོགས་ཤིག་འཚོལ་བྱུང་ན་
ཕན་བསྐྱེད་སླ་ན་མེད་པ་ཡོད་ངེས། ལྷག་པར་དུ་ནང་བའི་
འཆི་བ་མི་ཉག་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་འདི་མི་ལ་སྐྱབ་སྤོང་བྱེད་ཅིག་
རེད་ཅེས་བརྗོད་མཁན་ཡང་ཡོད། ངོ་མ་འཆི་བ་མི་ཉག་
པའི་ངང་ཚུལ་མ་བསམ་པར་བསྐྱད་ན་འཆི་བ་མི་འོང་བ་
ཞིག་ཡིན་ན་ང་ཚོར་དེ་ལས་དགའ་བ་དང་སྦྱོ་བ་ཞིག་གང་
ན་ཡོད་མོད་དེ། མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས།
སྤྱིད་གསུམ་མི་ཉག་སྤོན་ཁའི་སྤྱིན་དང་འདྲ། །
འགོ་བའི་སྤྱེ་འཆི་གར་ལ་ལྷ་དང་མཚུངས། །
འགོ་བའི་ཚོ་འགོ་ནམ་མཁའི་སྤོག་འདྲ་སྟེ། །
རི་གཟར་བབ་ཚུ་ལྷ་བྱུར་ལྷུར་མགྱོགས་འགོ། །

གསུངས་པ་ལྟར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་
བ་ཞིག་སྤངས་སྐྱེན་ཆད་མི་འཆི་མི་ཀས་པ་ཞིག་གཏན་
ནས་མེད། འཆི་བ་མི་ཉག་པ་སྐྱོམ་མ་སྐྱོམ་གང་ཡིན་ཡང་
འཆི་བར་ངེས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་འཆི་ཚུལ་མི་འདྲ།
འཆི་བ་མི་ཉག་པ་སྐྱོམ་པའི་མི་ངེས་དུས་ཚོད་སྐར་ཆ་རེ་
རེ་ཡང་དོན་མེད་ཚུད་ཟོས་སུ་མི་གཏོང་བར་མི་ཆེའི་སྒྲིང་
པོ་རྣལ་མ་ཞིག་ལ་བརྩོན་ལེན་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དེའི་
སྐྱིར་ཁ་གསལ་གོ་བ་དེའི་སྐྱོ་ནས་གཟུར་གནས་སྐྱོག་པ་པོ་
དག་ལ་འདི་འདྲའི་རིགས་དོ་སྚོད་བྱེད་དགོས། ད་སྐབས་
རྒྱ་གར་གྱི་ཚོས་ལྷགས་གཙོ་བོ་དེ་ཉིན་རྒྱ་ཚོས་ལྷགས་རེད།
མང་ཚོགས་སྐྱེ་ཡོངས་ནས་ཚོས་ལྷགས་དེའི་དོ་བོ་མདོར་
བསྐྱུས་ཅམ་ཁོང་དུ་ཚུད་དགོས་སྐད་འདུག་དེ་ཉི་ལྟ་བུ་ཞིག་
ལ་ཚོས་ལྷགས་སྐྱེ་ཚོགས་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བ་ཞེས་ཟེར་གྱིན་
འདུག་ཉིན་རྒྱ་ཚོས་ལྷགས་སྐྱེ་ཚོགས་ཅན་དུ་གྱུར་བའི་དགོ་
མཚན་གྱིས་རྒྱ་གར་ན་གཡུལ་འབྲུག་ཆེ་ཚུང་ཅི་ཅམ་བྱུང་
ཡང་ཉིན་རྒྱ་ཚོས་ལྷགས་ད་དུང་མ་རུབ་པར་དར་ཞིང་

ཐུས་པར་གནས་ཡོད་ལ། དཔལ་རྒྱ་ལེན་དུ་སོགས་སུ་པའ་
རི་ཏ་ལྟ་བུ་བཟུ་སྤྲུག་བཞི་སོགས་གནས་གྱིས་ས་བཀའ་པ་ལྟ་
བུའི་དུན་དབང་དུ་མ་བྱོན་སྤོང་ཡང་། བཟོད་མེད་གཡུལ་
འབྲུག་གི་མི་ཞགས་ཚོན་པོས་དགོན་སྡེ་དང་མཁས་པའི་
སྡེ་དག་ལྷུང་སྤུང་དུ་བཏང་རྗེས། སྤྱག་སྐོར་ཅམ་ལས་ནང་
ཚོས་གྱི་ངོ་བོ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་དམངས་ཁྲོད་ནས་ནང་
ཚོས་གནས་ཐུབ་པའི་རྒྱུན་ཡོངས་སུ་ཉམས་ཏེ་ད་ལྟ་བུ་གར་
རང་ན་ནང་ཚོས་གཞི་རུབ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད་པ་དེ་རེད།
འདི་ནི་ང་ཚོར་གནས་ལྷགས་གྱིས་བཞག་པའི་སྡོམ་ཚོག་
ཅིག་རེད། ལོ་རྒྱུས་གྱིས་བརྒྱུངས་པའི་ཅོང་སྐྱ་ཞིག་རེད།
དེས་ན་དུ་ཚོགས་འདིའི་ཁ་གཏོད་ཡུལ་ལམ་སློག་པ་བོ་ནི་
གཙོ་བོ་བོད་ཤེས་ལྡན་པའི་སྡེ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་སློབ་མ་
དང་ལས་བྱེད་པའི་རིགས་ཡིན་དེས་པས། ཁོ་ཚོའི་རྣམ་
དཔྱོད་དང་འཚམ་ལ་སློ་ཁ་དང་མཐུན་པའི་ནང་ཚོས་གྱི་
སྐོར་གང་མང་ཞིག་ངོ་སློད་རྒྱ་ནི་དུས་སུ་བབས་པའི་མི་
རིགས་རང་བཞིན་གྱི་དགོས་མཁོ་ཉག་གཅིག་རེད་སྟེ།

འདི་འདྲའི་འགན་འཁུར་གྱི་དེ་བོད་ཤེས་ལྡན་པ་ཡོངས་ལ་ཡོད་
ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་ལྷ་མཁར་པོ་ཏེ་
ལ་དུ་བཞུགས་པའི་བྱིང་ཅག་གཞིན་སྐྱེས་ཚོར་འགན་འཁུར་
ལྷི་མོ་ཞིག་ཡོད། ལྷ་མཁར་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་ཚོས་
རྒྱལ་སྤྱོད་བཅོན་སྐྱེས་པོས་ཐོག་མར་སྐྱབ་ལྷག་རྒྱུང་རྒྱུང་
ཞིག་བཏབ་པ་དེ་མང་གཞི་བྱས་ནས་རིམ་བཞིན་ཚོས་དང་
རིག་གཞུང་གི་སྤེ་གནས་སམ་ཚོས་སྤྱིང་གཉིས་མཉམ་དུ་
བསྐྱེད་ས་ས་དེ་ཕོ་བྲང་པོ་ཏེ་ལ་འདི་ཡིན་པ་རེད། དེ་ནས་
ཚོས་གྲོགས་བྱ་ཚོགས་འདིར་ཚོམ་རིག་གི་ལེ་ཚན་ཞིག་
བཀོད་འདུག་པ་དེ་ཏེ་ཅང་ཡག་པོ་རེད། ད་སྐབས་བོད་
ལ་མཚོན་ན་ཚོམ་རིག་གི་ཚ་རྒྱུས་ཏེ་ཅང་ལྷགས་ཆེན་
ཀྱིས་འཕྱུར་བཞིན་པའི་སྐྱེད་ཡིན། ཏ་ཏ། ད་སྐབས་བོད་ཀྱི་
ཚོམ་པ་བོའི་ནང་ཚོམ་རིག་སྐྱེ་རྒྱལ་གྱི་ཚད་གཞི་མཐོན་པོ་
ཅན་ཡོད་ལ། བཅོན་ཚུགས་ཀྱིས་ཚོམ་པ་བོ་བྱས་དང་བྱིང་
བཞིན་པའང་ཡོད། དེའི་སྤྱིར་སྤོག་པ་བོར་དེ་དག་དབྱེ་
འབྱེད་གྱི་སློ་མིག་གསལ་བོ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་མཁོ་སྐྱེད་ཡིན།

ལྷན་པར་དུ་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་དུ་ཚོགས་རིག་གནས་
ཞེས་པ་འདི་གསར་དུ་དར་བས། ཚུམ་པ་པོ་རྣམས་ལ་རང་
གི་ཚུམ་ཡིག་འགོད་སའི་ཞིང་ས་གཤིན་པོ་ཞིག་འབྲུངས་
སོང་། འོན་ཀྱང་བྱིད་ཚུམ་སློག་པ་རྣམ་པས་མཐུན་གསལ་
ལྟར། ད་སྐབས་བོད་ཀྱི་དུ་ཚོགས་ཕལ་མོ་ཆེ་ཞིག་གི་སྟེང་
དུ་མཐུན་སློལ་མང་ནས་གཏོར་ཞིང་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་
ཅིང་ཆས་སུ་བྱེད་པ། རང་རིགས་ཀྱི་མཁས་པ་དང་བསམ་
ལྟོ་བ་ཆེན་པོ་ས་སྐྱུ་པའ་ཆེན་དང་རྗེ་ཡབ་སྐུས་སོགས་ཀྱང་
མཁས་གལ་ནས་སྤུང་དེ་བྱི་གལ་དུ་འཛོག་རྒྱུ་ཡིན་སྐད་ཀྱི་
ཚུམ་ཉོག་གང་སར་ཐོན་བཞིན་ཡོད། འདི་ལ་ཚུམ་པ་པོ་
དང་དུ་བདག་གཉིས་བར་བྱི་སྤྱང་ངན་འབྲེལ་གྱི་ཆ་ཞིག་
ཀྱང་མེད་པ་མ་རེད།

བོད་མི་རིགས་ནི་བྲིལ་ཡོད་ཅིང་ངོ་ཚར་འཛོམས་མཁན་
ཞིག་ཡིན་པ་སྤྱིང་ཆེན་སོ་སོར་གྲགས་ཡོད་མོད། དུ་ཚོགས་
སྟེང་དུ་འབྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་པར་དུ་བཀོད་ཅིང་འབྲིག་
ཚོག་གི་ཚུམ་ཡིག་འགྲན་བཞིན་སླེལ། ཐ་ན་རང་ལྷན་

གཅེར་གཟུགས་སུ་བུད་དེ་འཇོམ་སྒྲིང་ལ་འགྲེམ་སྟོན་བྱེད་
པ་སོགས་སྟོན་པའི་རྩོམ་གར་འབྲུབ་མཁན་མང་སྐད་ཐོས།
སྐད་ཚུལ་འདི་དག་གཙོ་བོ་ད་ལྟོ་པ་བོ་ཡིན་ཞེས་རང་
ཉིད་རང་བསྟོན་བྱེད་མཁན་གྱི་གཞེན་སྦྲེས་སྟོབ་སྦྱོང་ཡག་
པོ་མ་བྱས་པའི་ཁྱོད་ནས་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་ལ། སྤྱི་གཙང་
ནང་གཙང་གི་གཞེན་རབས་པ་གང་མང་ཞིག་ཀྱང་རི་བོང་
ཅལ་འགྲོག་གི་དཔེ་བཞིན་གཡང་སར་འབྲིད་གྱིན་ཡོད།
འདི་ནི་བོད་པའི་བླ་ཆོགས་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་མ་སོང་
སྟོན་གྱི་ཉམས་རྒྱུད་དང་། ལྟོ་པ་བོར་ཁས་འཆེ་བ་ཆོའི་
བསམ་སྟོའི་ནོར་འབྲུལ་རེད། བྱུང་པར་དུ་ལྟོ་པ་བོ་ཡིན་
ན་བསམ་སྟོ་བ་ཆེན་མོ་དང་སྟོབ་གསོ་བ་ཆེན་མོ་ཡིན་སྐད་
དེ་ནི་ཉ་ཅང་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་བསམ་སྟོ་ལ་མ་སྐྱ་ཞིག་
རེད། སྤྱིར་ལྟོ་པ་བོར་མ་དར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་
ཤིག་བཟང་རྒྱ་མེད་པས་ལྟོ་པ་བོར་ནི་མཁའ་དབུགས་ཇི་
བཞིན་མིའི་རིགས་ལ་མེད་ཐབས་མེད་པའི་སྐྱུ་རྩལ་ཡག་པོ་
ཞིག་ཡིན་ཏེ། རང་རེ་བོད་ལ་མཚོན་ནའང་ལྟོ་པ་བོར་དམ་

པའི་གཟི་འོད་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པའི་བྱས་རྗེས་
རྒྱབས་ཆེན་བཞག་ལྗོང་བའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་གང་མང་ཞིག་
བྱོན་ལྗོང་ཞིང་། ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་སླ་མ་ཤར་ཙུང་
ཁ་བ་ཆེན་པོས་རྩོམ་རིག་ནི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རིན་པོ་
ཆེ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་དུ་བསྐྱབས་པ་སོགས་གདེངས་འཇོག་
ཀྱང་ཏ་ཅང་ཚད་མཐོན་པོར་གནང་ཡོད་ལ་དེ་ལྟར་གནང་
འོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱུངས་བཞད་
པའི་རྗེ་རྗེའི་ཞལ་ནས།

གང་ཞིག་སློ་སྤྲོད་མང་དུ་འདུས་པའི་ཚེ། །
མཁས་དང་སྦྱོངས་པའི་བྱུང་འབྱེད་གཏན་ཚིགས་དང་། །
སྐྱ་རིག་འཁོར་བཅས་ཡིན་ནོ་བྱུང་པར་དུ། །
མཁས་པའི་ཞལ་མཛེས་སྤྲོད་ངག་ཁོ་ན་ཡིན། །
ཞེས་མཁས་སྤྲོད་གྱི་བྱུང་པར་འབྱེད་པའི་རིག་ཚན་ཞིག་དུ་
གསུངས་པ་དང་། བསྟན་དར་སྤྲོ་རམས་པའི་ཞལ་ནས།
རྩོད་ལ་མཁས་ཀྱང་རྩོམ་ལ་མི་མཁས་ན། །
མཁས་པའི་གྲགས་པ་རང་དང་མཉམ་དུ་ཤི།

ཞེས་དང་།

ཡི་གེ་དག་གྲང་སྟུན་དག་མི་ལྟན་ན། །

ཡིད་འོང་མཛེས་མས་གོས་སྤིལ་པ་བཞིན། །

ཞེས་སོགས་ཆེས་ཆེར་དོན་ལ་གནས་པའི་བསྐྱགས་བརྗོད་

མཐའ་ཡས་པ་གནང་འདུག་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་སྟུན་དག་ནི་དགེ་མཚན་འབྱུང་ལྟན་གྱི་དག་གི་

སྐྱུ་རྩལ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སྐྱུ་རྩལ་དེས་སློབ་མཁན་གྱི་སློང་

གི་དྲན་འཛིན་བཀུག་སློང་ལ་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་

མང་པོ་སློངས་གཉིད་ལས་སད་པར་བྱས་སློང་། ཚུལ་རིག་

གིས་ལ་རྒྱའི་སློང་སློབས་སློང་ཞིང་མཐུན་སྤིལ་གྱི་དོ་རིང་

འཇུགས་བྱུང་ལ་མིའི་རིགས་ཀྱི་བྱུན་མོང་གི་སེམས་གཤེས་

དང་འཚོལ་སླེག་གྲང་སློང་བྱུང་མོད། འོན་ཀྱང་ད་སྐབས་

ཚུལ་པ་པོའི་ཚད་ཐིག་ཏུ་མ་སླེབས་གྲང་ཚུལ་པ་པོ་དང་

བསམ་སློབ་པར་ཁས་འཆེ་བ་སློབ་ཞིག་གིས། སྤྱི་ཚོགས་དང་

མི་མཐུན་པའི་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད། མི་རིགས་ལ་མི་སྤྱིད་

པའི་ཆས་གོས་རེ་གྱུན། ཡོན་ཏན་པའི་རིགས་ལ་མི་འོས་

པའི་དམོན་ཚིག་འདེབས་ཤིང་དྲིན་ཅན་ལ་དྲིན་ལོག་གི་
གུ་ཚོ་འདོན། ཡོད་ཚད་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་དགོས་པའི་རིག་
གསར་སྐབས་ཀྱི་ཁ་གཡང་ལྟ་བུ་ཞིག་གང་སར་བསྐྱབས་
ཏེ་ཚོམ་རིག་དམ་པའི་གདན་ས་ཉག་ཉག་དང་མག་མོག་
ཅིག་དུ་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པས། མང་བོ་ཞིག་
གི་སྐྱང་ངོར་ཚོམ་པ་བོ་ཞེས་པ་གནས་ལུགས་དང་བདེན་
དོན་མི་དགོས་པའི་མདོ་མེད་སྐྱོར་ཅིག་ཡིན་པའི་བག་
ཆགས་ངན་པ་ཞིག་ཐེབས་འདུག་དེའི་སྱིར་བསམ་སློ་ནང་
རུལ་དང་ཁ་སྱིར་ལྟས་སུ་སོང་བའི་བརྩམས་ཚུལ་གང་ཡིན་
ཡང་ལེ་ཚན་འདིར་མ་བཞོད་ན་ལེགས་སྟུམ། འདིའི་འགན་
ཁུར་གཙོ་བོ་དེ་བྱིད་ཟླ་བ་དག་པ་རྣམ་པའི་སྐྱབས་སྱིང་དུ་
བབ་ཡོད། ཚོམ་རིག་སྐྱོར་ནས་ཞུ་བྱ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི།
དེང་སྐབས་སྟན་ཚོམ་དང་། ལྷག་ཚོམ་དང་། རྒྱང་ཚོམ།
སྒྲོག་བརྟན་ཚོམ་རིག་ལྗོས་གར་ཚོམ་རིག་བཅས་ཚོམ་ལུས་
སྒྲ་དུ་འབྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱང་ཚོམ་
དང་སྒྲོག་བརྟན་ཚོམ་རིག་ལྗོས་གར་ཚོམ་རིག་གསུམ་ནི་

བྱ་ཚིགས་འདིར་དེ་འདྲའི་འོས་འཚམ་ཞིག་མིན་ལ། ལྷན་
ཚུལ་དང་ལྷན་ཚུལ་གཉིས་ལས་གང་ལེགས་འདམས་ཏེ་
བཀོད་ན་ལེགས། ལྷན་ཚུལ་ལ་དེང་གི་དུས་འདིར་ཚིགས་
བཅད་ལྷན་ཚུལ་དང་རང་མོས་ལྷན་ཚུལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་
བཞིན་པ་ལས། ངས་བསམ་ཚུལ་ཡིན་ན་ཚིགས་བཅད་
ལྷན་ཚུལ་མང་ཚམ་བཀོད་ན་བཟང་། ལྷན་མཚན། ཚིགས་
བཅད་ལྷན་ཚུལ་ནི་ད་སྐབས་བོད་མ་གཏོགས་མི་རིགས་
གཞན་པར་འབྲི་མཁན་ཉུང་བར་སྤང་ལ། དེའི་སྤྱིར་ཚུལ་
སྤངས་འདི་ལ་མི་རིགས་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་ཚོས་དང་
། ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་དགོ་མཚན། ཚིག་ཉུང་ལ་དོན་
འདུས་པ། སྒྲོར་འཛིན་བདེ་ལ་མི་བརྗེད་པ་སོགས་གྱི་ཁྱད་
ཚོས་མང་བོ་ཞིག་ཡོད། དེང་གི་འདུས་འདིར་མང་བོ་ཞིག་
གིས་གཡམ་རྒྱགས་བྱས་ཏེ་རང་མོས་ལྷན་ཚུལ་མ་གཏོགས་
ཚིགས་བཅད་ལྷན་ཚུལ་འབྲི་བར་མི་དགའ་ལ། ལྷན་ཚུལ་
ཀྱན་འཛོམས་གྱི་ཚིགས་བཅད་ལྷན་ཚུལ་འབྲི་ཤེས་མཁན་
ཡང་ཤིན་ཏུ་ཉུང་། ལྷན་ཚུལ་དེ་སོགས་ཤིང་འགར་ད་

རུང་ཚིགས་བཅད་སྟུན་ཚུམ་ས་བཅད་མ་སྟོང་བ་ཙམ་རེ་
འགོད་བཞིན་ཡོད་མོད། དབྱངས་ཀྱི་འགྱུར་ཁྱུགས་གསལ་
ལ་འདེགས་འཇོག་གི་གོ་རིམ་མ་ཞོར་བ། བར་སྐྱོད་ཀྱི་སྒྲི་
འགྲོས་མ་ཞོར་ལ་ཚིག་གི་སྒྲོས་པ་མ་དོར་བའི་མར་དྲི་དང་
ཚམ་དྲི་འབྱུལ་བའི་ཚིགས་བཅད་སྟུན་ཚུམ་ལེགས་པོ་ཞིན་
ཏུ་དགོན་པོར་མཐོང་། དེས་ན་བྱིད་ཅག་གིས་ལྷུང་སྐྱོབས་
དང་རྒྱན་འཛིན་གྱི་དགོས་མཁོར་དམིགས་ཤིང་། མི་རིགས་
རང་བཞིན་གྱི་ཚུམ་གཤེས་ལེགས་པོ་འདི་མི་འབོར་བའི་
ཆེད་ཏུ་གཙོ་བོར་ཚིགས་བཅད་སྟུན་ཚུམ་བཀོད་ན་དགོ་
མཚན་ཆེ་བར་སྟུམ། འོ་ན་རང་མོས་སྟུན་ཚུམ་དེ་མི་དགོས་
པ་ཞིག་རེད་དམ་ཞེ་ན་ང་ལ་དེ་འདྲའི་བསམ་ཚུལ་གཏན་
ནས་མེད། ཏུས་རབས་རང་བཞིན་གྱི་ཚུམ་སྟངས་འདིས།
ཕན་ཚུན་བར་གྱི་རུང་སེམས་དང་། དགའ་སྐྱོ་ཆགས་སྤང་
གི་ཚོར་འདུ་བརྗོད་པར་བྱུན་མིན་གྱི་བྱུང་ཚོས་ཤིག་ཐོན་
བྱུང་ལ། ཀྱུ་རེ་དང་གསང་གཏམ། ལ་རྒྱའི་ངར་སྐྱད་སོགས་
བརྗོད་པ་ལའང་མི་སེམས་སྐྱུལ་བའི་སྐྱུ་ཚུལ་ཞིག་ཐོན་བྱུང་

པར་སྣང་།

དེ་ལྟ་བུའི་ཚུམ་སྣངས་འདི་ལ་སྣར་རང་མོས་སྟོན་ཚུམ་
ཞེས་མིང་བཏགས་མེད་མོད་བོད་རང་ལ་སྣར་ནས་འབྲི་
སྲོལ་ཡོད་འདུག་པས་དགུ་འོང་དོན་འགྲུབ་རྒྱལ་གྱིས་
གསར་དུ་འབྲི་སྲོལ་བཏོད་པ་ཞིག་མ་རེད། འདིའི་སྐོར་
ནས་བཤད་འདོད་པ་རེ་ཡོད་མོད་དེ་རིང་དུས་ཚོད་ཀྱི་
དབང་གིས་རྒྱས་སྐྱེད་བྱེད་ཁོམ་མི་འདུག་དེ་ནས་རྒྱལ་ཚུམ་
རེད། རྒྱལ་མའི་ཚུམ་སྣངས་འདི་རང་རེར་ཆེས་སྤུ་མོའི་
དུས་ཡོད་པ་སྟོན་པོ་རི་ལས་སྐྱེས་གྱིས་རང་གི་མ་ཡུམ་ལ་
བཏོན་པའི་དྲི་བ་དང་། ལྷུང་ཅང་གུ་སོགས་གྱིས་བོར་བའི་
བྲོ་ཚོག་སོགས་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་སྟོན་དག་གིས་གསུངས་པ་མང་
བོ་ཞིག་ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་གཏེར་ཡིག་དུའང་ཡོད་པ་དེ་
འདྲ་རེད། འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་མང་བོ་ཞིག་གིས་དོན་འགྲུབ་
རྒྱལ་གྱིས་རྐང་ལམ་སྤུ་མོ་བྲིས་པ་ནས་གསར་དུ་དར་བ་
ཞིག་རེད་ཅེས་ཤེད་གྱིས་སྐྱོག་པ་ནི་བསྟོད་མ་ཤེས་པའི་
བསྟོད་པ་ཞིག་དང་། རང་གི་ལྷ་རྒྱ་རྒྱུང་བའི་མཚོན་ཉགས་

ཤིག་རེད། དགུ་རོང་དོན་འགྲུབ་རྒྱལ་ལགས་སྦྱིར་ཤེས་
རིག་ཡོན་ཏན་གྱི་སྦྱོགས་ལ་སློ་མིག་བཟུ་ཞིང་། བྱང་པར་
དུ་ཚུམ་རིག་གི་སྦྱོགས་ལ་རྣམ་དཔྱོད་ཉི་མ་ཤར་ཤར་ཅན་
ཞིག་ཡིན་ཚོད་རེད་མོད། ཡོད་ཚོད་ཁོས་གསར་བཏོད་
བྱས་སྐད་དེ་ལ་ཁུངས་ལུང་མི་འདུག་ཅི་སྐད་དུ།
བདེ་བར་གཤེགས་པ་བདག་གི་ཕ་མིན་མི་སྦྱོགས་གཞན་
གྱིས་ཅང་མ་འཕྲོག།

ཅས་གསུངས་པ་བཞིན། སློན་བྱོན་ཡབ་མེས་ཚོས་བདག་
ལ་རྣམ་པ་སྐད་མེད་པས་གཞི་མེད་གྱི་བསྟོད་པ་བྱེད་དོན་
མེད་ལ། རྒྱ་ཞབས་དོན་འགྲུབ་རྒྱལ་སོགས་གྱིས་བདག་ལ་
མི་འདོད་པ་ཅི་ཡང་བསྐྱབས་མ་སྟོང་བས། ཁོང་གི་ཕྱག་
རྒྱས་མདོན་སྲུལ་དུ་བསྐྱབ་དགོས་དོན་ཅི་ཡང་མ་མཆིས་
མོད། ཚུམ་ལུས་ཕལ་ཆེར་ཁོས་གསར་བཏོད་བྱས་སྐད་གྱི་
ད་ལྟའི་གཅམ་ཚོག་དག་ལ་འཐད་པའི་མགོ་སྦྱོག་སྡེ་རྒྱ་
དགའ་མོ་རེད། ཁོ་རང་གིས་བྱིས་པའི་མཉེན་འཇམ་རྩྱའི་
ལྷ་སྐྱ་བསྐྱགས་པའི་འཆར་སློ་ཞེས་པར་སྟོས་དང་། ལྷག་

ཚུམ་འབྲི་སྲོལ་ནི་རང་རེ་ལ་གནའ་སྤྲ་མོ་ནས་ཡོད་མོད།
འོན་ཀྱང་དེང་རབས་ཀྱི་དུས་དང་མཐུན་ལ། མི་རིགས་
རང་གི་བྱུང་ཚེས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ལྷག་ཚུམ་ནི་དཀོན་ཆེས་
ཁ་གསལ་གྱིས་བཤད་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཡང་ལྷག་ཚུམ་
འབྲི་སྲོལ་གྱི་སྲོལ་འབྲེད་པར་དོན་འགྲུབ་རྒྱལ་ངེས་པར་
དུ་འཇོག་དགོས། དེ་ནི་ང་ཚོའི་དགོས་མཁོ་ཡིན་ཟེར་ན་
དེ་ག་རང་དུ་འཇོག་པ་ལས་ཚོད་པ་བྱེད་དོན་མེད། ད་ལྟ་
ལྷག་ཚུམ་ལ་རྗོད་བྱེད་ཚོག་གི་ཆ་ནས་ལྷག་ཚུམ་སྟོན་དག་
དང་ལྷག་བརྗོད་ལྷག་ཚུམ་གཉིས། བརྗོད་བྱེད་དོན་གྱི་ཆ་
ནས་དོན་བརྗོད་ལྷག་ཚུམ། ཡིད་བརྗོད་ལྷག་ཚུམ། ལྷགས་
བརྗོད་ལྷག་ཚུམ་གསུམ། དེ་དག་ལ་ནང་གསལ་གྱིས་ཞེར་
ཟེན་དང་སྟོན་ལྷ། མེད་གཞི་དང་མཇུག་གཏམ། ཉིན་མོ་
དང་སྡོངས་རྒྱའི་ཟེན་མོ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་དབྱེ་བཞིན་
ཡོད་ལ་དེ་ལྟར་དབྱེ་ཡང་ཚོག་ཚོག་རེད། འོན་ཀྱང་ངེས་
པོད་ལ་སྤར་ལྷག་ཚུམ་འབྲི་སྲོལ་མེད་པ་གཏན་ནས་བསྐྱབ་
མི་བྱུང། ད་ལྟ་བ་ཚུམ་དགའ་ཞིག་ཡིན་པས་ཚུམ་གྱི་སྐོར་

ནས་ཉེག་བཤད་བྱེད་རྒྱ་མང་སོང་། དགོངས་པ་མ་ཚོམས།
གང་ལྟར་བྱེད་ཅག་གི་བྱ་ཚོགས་འདིར་ཚོམ་ལུས་གང་གི་
ཚོམ་ཡིག་བཀོད་ཀྱང་། བསམ་སློབ་རྣམ་དག་ཅིག་དང་ཁ་
སྤྱོད་ལས་ལེ་ཅན་ཞིག་བོད་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་
བསམ་སློབ་ཡར་སྐྱེལ་དང་མཐུན་སྦྲིལ་ལ་ཤུགས་སྒྲོན། ཏུས་
རབས་གསར་བའི་གངས་སྒྲོངས་མིང་དོན་མཚུངས་པ་
ཞིག་གི་སྤྱོད་ལས་ལྷན་བསྐྱོད་པར་ཤུགས་སྐྱེན་ཐེབས་ཐུབ་པ་
ཞིག་ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས། བྱེད་ཚོམ་སྦྲིག་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཉམས་འཛོག་ནན་ཏན་བྱེད་དགོས་ས་གཙོ་བོ་ཞིག་
ནི། མཐུན་སྦྲིལ་ལ་གནོད་པའི་ཚོམ་ཡིག་འགོད་མི་རུང་
། འདིས་མ་ཚོ་སོངས་ལ་སྦྱོར་ངེས། མདོ་དབུས་ཁམས་
གསུམ་བར་སྤྱོད་ལས་ཞིན་བརྗོད་གཞིར་བྱས་པའི་ཚོམ་
ཡིག་གྲུབ་མཐའ་གསར་ལྗོངས་བར་ལ་དགོས་མེད་ཚོད་པ་
སྒྲོང་བྱེད་གྱི་ཚོམ་ཡིག་སྐྱེས་མེད་མོའི་བར་ལ་འགལ་བ་
འཛོག་བྱེད་གྱི་ཚོམ་ཡིག་གནའ་དེང་རིག་གནས་གྱི་འབྲེལ་
བ་མེ་ཚུར་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཚོམ་ཡིག་སོགས་ལ་ཏུག་བཞིན་

འཇོམས་ཤིང་འགོས་ནད་བཞིན་དོགས་དགོས་ཏེ། འདིས་
ང་ཚོའི་མཐུན་སྦྱིལ་གྱི་སྣ་མཁར་མང་ནས་བཤེག་འགྲོ་ཡར་
རྒྱས་གྱི་སློག་ཚ་རུམ་བུར་གཏུབ་འགྲོ་མཐུན་སྦྱོང་གྱི་གོམ་
སྡེ་ལྷགས་གྱིས་སློག་འགྲོ་དེང་སྐབས་མཁས་པ་མང་བོས།
མཐུན་སྦྱིལ་ནི་སློབས་བྱགས་ཡིན་ལ། སློབས་བྱགས་ནི་
འཕེལ་རྒྱས་གྱི་ཚ་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྣམ་ཚོག་ལ་སོམས་
དང་། མཐུན་སྦྱིལ་གྱི་དགོ་མཚན་དང་བྱུང་ཚོས་གསལ་
ལེར་རྟོགས་འོང་།

ད་ལྟ་ནི་བྱ་ཚོགས་རིག་གནས་གྱི་རུས་སྐབས་ལ་སློབས་
ནས་ཡོད། ང་ཚོའི་མི་རབས་འདིའི་རིང་ལའང་སྐྱ་བག་
རིག་གནས་གྱི་རུས་སྐབས་དང་། འོད་སྟེང་རིག་གནས་གྱི་
རུས་སྐབས་སོགས་མང་བོ་ཞིག་བྱུང་སྟེང་། བྱ་ཚོགས་རིག་
གནས་འདི་མཁོགས་ལྗུར་ལྡན་ལ་བྱབ་རྒྱ་ཆེ། ལྟོག་མཁན་
ཡང་མང་བོ་ཡོད། དེའི་སྤྱིར་བྱིང་ཅག་གིས་ནམ་ཡང་མདོ་
དབུས་ཁམས་གསུམ་མམ། ས་སྐང་རིལ་མོ་འདིའི་ཐོག་གི་
བོད་པའི་ཤེས་རིག་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་མཁན་ཚང་མར་ཁ་

སྐྱོགས་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེ་ལྟར་
བྱུང་ན་ཟླ་ཚོགས་འདི་གསར་བཏོད་བྱས་པའི་ཉིང་དགོས་
ཀྱང་ལྷུ་མོང་བ་རེད་སྟེ། གཤམ་ནས་ཞོར་འཕྲོས་ཀྱིས་
རེ་བ་ལྷུ་རྒྱ་ཞིག་ལ། ཟླ་ཚོགས་འདིར་སློབ་གསོའི་སྐོར་གྱི་
ལེ་ཆོན་ཞིག་དང་། འོས་རའི་དཔལ་འཕྲོར་སྐོར་གྱི་ལེ་ཆོན་
ཞིག་བྲིམས་ལྷགས་དང་བཅའ་བྲིམས་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་ལེ་ཆོན་
ཞིག་གནས་རི་དང་དགོན་རྩིང་དོ་སྦྲོད་ཀྱི་ལེ་ཆོན་ཞིག་
བཅས་ཁ་སློན་བྱེད་རྒྱ་ཏུ་ཅང་ཡག་པོ་རེད་སྟེ། དཔེར་
ན་སློབ་གསོའི་སྐོར་ནས། ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་སློབ་གསོའི་
གནས་བབས་དང་། སློབ་གསོའི་འཕེལ་སྐྱོགས། ལྷུ་མོང་
དགོ་ཆོན་དང་ལྷུ་མོང་སློབ་གྲྭ་ ལྷུ་མོང་སློབ་མ་དོ་སྦྲོད།
གསར་ཚུགས་སློབ་གྲྭ་མཆོམས་སྦྱོར། དཔལ་འཕྲོར་གྱི་སྐོར་
ནས་འཇོམ་སྤྱིང་སྤྱིའི་དཔལ་འཕྲོར་གྱི་འཕེལ་སྐྱོགས་དང་
རིག་ལམ། གསར་བྱུང་དངོས་རྣམས་དང་གསར་ཚུགས་ཚོང་
ར་བརྒྱད་སློབ་ཚུ་བྲིམས་ཀྱི་སྐྱོགས་ནས་རྩ་བའི་རྒྱན་ཤེས་དོ་
སྦྲོད། བྲིམས་འགལ་གྱི་རིགས་ཆད་པ་བཅས་པའི་གསར་

འགྱུར། བྲིམས་འགལ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱུང་གཏམ་བྱུང་དུ།
ཅ་བྲིམས་དང་བཅའ་བྲིམས་ཤེས་པའི་དགེ་མཚན། བྲིམས་
ལྷགས་སྒྲོར་གྱི་སྒྲོབ་བྲིད། གནས་རི་དང་དགོན་རྫིང་དོ་
སྒྲོང་སོགས་ང་ཚོར་ལག་ཐོག་མི་དགོས་ཤིང་མཚམས་སྒྲུབ་
བྱེད་རིན་ཡོད་པ་བཟང་གིས་མི་ལོངས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་
ཀུན་གྱིས་མཐུན་གསལ་ལྟར་ལགས་པས་འདིར་མང་དུ་ཞུ་
མི་དགོས།

ད་དེ་རིང་དེ་ཅུམ་གྱིས་ཚོག་ནི་བྱེད། ངས་སྣ་མའི་སྐད་
ཡག་པོ་བཤད་མི་ཤེས་པས་འགའ་རེས་ཇི་བཞིན་གོ་མེད་
ནའང་ཐང་། འོན་ཀྱང་ངའི་སེམས་སྲུང་ཚོས་སྒྲོན་པན་
ཚུན་དོ་མི་ཤེས་མོད། བྱེད་ཅག་གིས་ང་པོད་མི་ཞིག་ཡིན་
པའི་དུང་ཞེན་གྱིས་དེ་རིང་འདིར་བསམ་སྒྲོ་བརྗེ་རེས་
བྱེད་དུ་བོས་པ་རེད། དེས་ན་ངས་ཀྱང་ཨ་མ་དོ་དང་སྣ་
མའི་སྐད་མཉམ་བསྐྱེས་ཡིན་མོད། གཙོ་བོ་ཡིག་སྐད་ལ་
གཞིལ་ཅི་བྱུང་གྱིས། སེམས་ཁོང་གི་རེ་འདུན་ཡོད་ཚད་མ་
གསང་སྟུག་བརྗོད་བྱེད་ཁུལ་བྱས་པ་ཡིན། སྐད་གདངས་

གྱི་དབང་གིས་མི་གོ་ས་དང་། ངའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་
གིས་མི་འགྲིག་ས་ཅི་ཡོད་ན་རྣམ་པ་ལྟན་གྱིས་གྱིས་འདོད་
ལེན་བྱེད་རོགས་གནང་། ད་ཐེངས་ང་ཉི་མ་ལྟ་སའི་གྲོང་
ཁྱིམ་འདི་ནས་དགའ་སྤྱོད་གས་དང་དམིགས་འདུན་གཅིག་ལ་
སློབས་པ་དང་རིགས་ཞེན་གྱི་ཁྲག་རྩ་དྲག་དུ་གྱིས་བཞིན་
པའི་བྱིད་ཚོ་དང་འཕྲད་དེ་སྤྱིང་མོལ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་
ལྷུང་བར་དགའ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་གྱིས་ཡོད། ལྱིམ་ཨ་མ་འདོད་མོང་
ནས་ཀྱང་ཉི་མ་ལྟ་སར་ཉི་མ་བཞིན་ལང་ཚོའི་ཁོ་ལག་གྱིས་
ཤིང་ཤེས་རིག་ཡོན་ཏན་འཛོམས་པའི་བོད་རིགས་གཞིན་
སྐྱེས་མང་བོས་གངས་ཅན་བོད་པའི་ཚོས་སྤྱིད་རིག་གནས་
འཕེལ་གྱིས་ལ་འབད་ཅིང་བརྩོན་བཞིན་ཡོད་པའི་ཚུལ་
འདི་ཡང་ཡང་སྤྱིང་ངེས། ལྷ་མཁུང་དུ་བརྩོན་པ་གནང་
རོགས། ལྷགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ། 2010,3,10.ཉིན།

དཔར་བྱང་སྒྲིག་ཚིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་དྲུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང། །
ཚོག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་ལུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཚི་འདི། །
དཔར་དུ་བསྐྱེན་པའི་ནམ་དཀར་ལྷང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྒྲོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཚོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་སྤིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་
སྒྲིག་ནམ་འདྲེན་ལྷུ་སེང་གའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་
རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་
དམིགས་ནས། རང་བསྐྱེན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་
རབ་ནམས་དཔར་དུ་བསྐྱེན་དང་བསྐྱེན་འགྱུར་གང་ལ་

འང་སྐྱུར་ཚོག་པའི་དགེ་བསྐྱོའི་སྣོན་ཚོག་ཏུ་བྱུགའི་དགེ་
སྐྱོར་ཚོས་སྐྱུ་བ་དག་དབང་ལྷོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་གྱི་
མཚོས་སྐྱུར་བའོ། །